

Delårsbokslut med prognos 2023-08-31

Innehållsförteckning

Politisk verksamhet	3
Förvaltningsberättelse	6
Händelser av väsentlig betydelse	6
Den kommunala koncernen.....	6
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	8
Finansanalys	9
Måluppföljning per den 31 augusti 2023	11
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	50
Väsentliga personalförhållanden	52
Ekonomisk redovisning.....	54
Resultaträkning.....	54
Kassaflödesanalys	55
Balansräkning.....	56
Ekonomiska nyckeltal	57
Noter.....	58
Driftsredovisning, nettokostnader	62
Investeringsredovisning	68
Avgiftsfinansierad verksamhet.....	71
Övrigt.....	72
Begreppsförklaringar.....	72

Politisk verksamhet

2023 präglas av ekonomisk inbromsning och inflation i huvudsak som en följd av kriget i Ukraina, men också rester av materielbrist i spåren av pandemin. Även om det just nu bromsat in i startandet av nya bostadsbyggen, så färdigställs en hel del och befolkningen växer.

Utvecklande skola

Sedan årsskiftet är utskottet lärande omsorg delat i två och numera finns det ett omsorgsutskott och ett utbildningsutskott. Detta ger politiken bättre möjligheter att arbeta närmare förvaltningen för att tillsammans kunna stärka skolans resultat som i årskurs 6 kraftigt sjunkit. Årskurs 9 ökar något men från en låg nivå, och behörigheten till gymnasiet minskar.

Nu är utbyggnaden av Kulturen med ny musikskola äntligen igång och beräknas kunna vara i drift under 2024. En bättre anpassning för funktionshindrade kommer också att göras i Kulturen i samband med om- och tillbyggnaden.

Påbörjat är också bygget av den nya förskolan som ska ersätta Kesbergs och Björkhyddans förskola. Namnet på den nya förskolan blir Kesbergets förskola och den kommer att ha åtta avdelningar. Enligt de befolkningsprognoser kommunen ser just nu verkar det som om det är det sista förskolebygget på några år.

Hållbar miljö

Utredning pågår om hur Vårgårda kommun ska klara framtida försörjning av vatten och avlopp. Det behövs också en dagvattenhantering för att klara större regn. Denna sommar har testat systemet för oss, och Vårgårda klarade sig undan de värsta regnvädren. Vikten av att stärka upp systemet har dock blivit uppenbar.

Kommunen har beslutat om att skriva arrendeavtal med VH Biogas som har för avsikt att bygga en solcellspark på den gamla täckta deponin. Detta är mark som varken ska användas för odling eller för byggande, så detta blev en mycket lyckad lösning som gagnar framtiden. Nu gäller det för kommunen och andra aktörer att se till att det fortsatt finns en marknad för biogas, så denna mycket miljövänliga produktion kan fortsätta.

Kommunen har också antagit en Strategi för ökat återbruk som handlar om hur vi ska kunna återbruka möbler på ett bra sätt.

Attraktivt boende

Antalet bostäder som påbörjas har minskat en hel del och ett par områden med hyresrätter har stannat i väntan på stabila förutsättningar. Under tiden passar kommunen på att jobba vidare med detaljplaner så att det finns tomter när efterfrågan ökar igen. Detaljplan Flaskeberget har gått ut på samråd, likaså ett nytt samråd när det gäller detaljplan för del av Bryggaren.

Detaljplanearbete har också startat i kvarteret Katten för bostäder, och detaljplan för verksamhetsområde Vårgårda Östra (angränsande till återvinningscentralen) Detaljplan för Mjölnaren har antagits och nu kan ny vårdcentral samt lägenheter byggas där. Planering pågår också i centrala skolområdet med inriktning för att skapa ett parkområde i samband med de fritidsanläggningar som redan finns i området.

En plan för hur arbetet med sammanlagt 110 vårdplatser på särskilt boende ska gå vidare, har presenterats på kommunstyrelsen. Bygget kommer att ske i två etapper med 55 platser i varje. Etapp 2 kommer att ersätta de byggnader som idag heter Björken och Asken. Vårgården är nu klar.

Konkurrenskraftigt näringsliv

Vårgårda lyckades återigen att hamna på första plats i Sverige i företagsklimat och utifrån de delresultat som presenterades i våras finns det gott hopp om att kommunen kan behålla den positionen.

Arbetet med att stärka eltillgången fortsätter nu i form av att jobba med att skapa en flexmarknad där industrin samarbetar för att kunna utnyttja elen på bästa sätt. Samtidigt ligger det en stor uppgift på samtliga kommunens politiker att i varje möjligt sammanhang påverka för att visa på kapacitetsbristen som kan uppstå i en snar framtid. Kommunen har i dessa frågor ett gott samarbete med Energikontor i Väst.

I augusti beslutade kommunstyrelsen att rekommendera kommunfullmäktige att inte lägga in något veto mot den planerade vindkraftsparken Bergaskogen i Hol. Detta blir ett första steg mot större elproduktion inom kommunen vilket är välbehövligt. Vårgårda ”importerar” idag 95% av sin elförbrukning.

Intern utveckling

Då kommunchef Lars Björkqvist inkommit med sin avskedsansökan efter 12 år på det arbetet, beslutade kommunstyrelsen i juni att anställa en ny kommundirektör: Ann-Charlotte Lilja.

Budgetramar antogs enligt praxis i juni, denna gång dock utan mål. Målarbete påbörjades av kommunfullmäktiges ledamöter under våren och ska fortsätta under hösten. Nya mål ska vara klara till antagande av Budget och Verksamhetsplan i november. Som en följd av vårens budgetbeslut beslutade kommunstyrelsen att rekommendera kommunfullmäktige att höja måltidsavgiften i särskilt boende. Det kan konstateras att inflationen slagit mycket hårt mot marginalerna i budgeten och det kommer att bli en svårare tid.

Kommunfullmäktiges beredningar

Under våren har kommunfullmäktige tillsatt en miljöberedning som i skrivande stund bara hunnit komma med frågeställningar till kommunfullmäktige för debatt senare.

Servicenämnden personal/ekonomi

Frågan om hur upphandlingen ska gå till i framtiden har börjat utredas. Om den ska upphandlas även fortsättningsvis, eller om kommunen ska ha egna upphandlare är ännu inte bestämt. Beslutet är hittills att fortsätta upphandla ett par år till.

Förvaltningsberättelse

Delårsbokslutet omfattar perioden januari till augusti 2023. I koncernredovisningen ingår förutom Vårgårda kommun även det helägda bolaget Vårgårda Bostäder AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Vårgårda kommun har hittills under året haft följande väsentligen händelser:

- Omvärldsläget med inflation och räntehöjningar har påverkat både för kommunen och det kommunala bostadsbolaget.
- Flera av de lokalförsörjningsfrågor som har diskuterats en längre tid nu har börjat realiseras. Förutom ny förskola så har byggnationen av musikskola kommit i gång och arbetet med kommunens största projekt hittills – nytt äldreboende, har startats.
- Kommunen har tillsammans med COI startat upp ett projekt, 3F, för att kunna hantera den ökade efterfrågan på el-effekt hos näringslivet i Vårgårda.
- Den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Vårgårda tätort antogs i början av året. Den pekar ut en tydlig utvecklingsriktning för tätorten med utbyggnadsområden för verksamheter längs med större vägar och flera utbyggnadsområden för bostäder. Resultat har redan märkts i form av nya detaljplanearbeten för både verksamheter och bostäder.
- Vårgårda bostäder AB har monterat 8 st laddstolpar på Stockholmsvägen, 6 av de är avsedda för publikt ändamål.

Den kommunala koncernen

Förutom Vårgårda kommun består den kommunala koncernen av Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda samt Vårgårda Bostäder AB.

Vårgårda Bostäder AB

Vårgårda Bostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Vårgårda kommun.

Mål och måluppfyllelse

Ändamålet med Vårgårda Bostäder AB:s verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen. Verksamheten skall bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget skall vara ett instrument för ägaren att verkställa bostadspolitiska beslut vad gäller att trygga den framtida bostadsförsörjningen, verka för integration samt ökad valfrihet och inflytande i boendet.

Nyckeltal Vårgårda Bostäder AB	Bokslut 220831	Bokslut 230831
Nettoomsättning, mnkr	40,1	42,9
Rörelseresultat, mnkr	5,1	7,1
Årets resultat, mnkr	1,7	1,6
Nettoinvesteringar, mnkr	22,3	9,9
Antal lägenheter	748	748
Uthyrningsgraden bostäder %	99,4	99,8
Antal lokaler	55	48
Uthyrningsgraden lokaler %	98,2	95,8
Flyttningsfrekvens %	16,4*	11,2
Soliditet %	6,0	6
Antal anställda	13	14

Tabell: Nyckeltal Vårgårda Bostäder AB

Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda

Räddningstjänstförbundet styrs av en politiskt vald styrelse, kallad direktionen. Ledamöterna i direktionen utses av respektive kommuns fullmäktige varje mandatperiod. Direktionen sammanträder fem gånger per år och handlägger övergripande frågor om mål och inriktningen för verksamheten. Politikerna fördelar även de ekonomiska resurser som krävs för finansiering av förbundet och dess verksamhet.

Räddningstjänsten
ALINGSÅS-VÅRGÅRDA

Alingsås kommun representeras av fem ledamöter och har alltid ordförandeposten. Vårgårda kommun representeras av fyra ledamöter och har posten som vice ordförande.

Då Vårgårda kommuns andel av Räddningstjänstförbundet är 22 procent ingår inte förbundet i de sammanställda räkenskaperna.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den kommunala koncernen

Det enskilt största orosmomentet för det kommunala bostadsbolaget Vårgårda bostäder AB är ränteläget. Bolaget låneportfölj är förhållandevis stor.

Vårgårda bostäder AB har i tidigare delårsbokslut lagt fast att bolaget behöver inta en förvaltande roll med fokus på att öka intäkterna och minska kostnaderna för att kunna bygga ekonomi. Detta gäller fortfarande och med det inriktningsbeslut styrelsen tog under 2021 är detta vägen framåt. Bolaget har sedan i april 2023 ett förvaltningsuppdrag åt kommunen, 52 lägenheter på Björnen/Kullingsleden 2 vilket beräknas ge ett tillskott på ca 0,5 mnkr per år.

En extern fastighetsvärdering gjordes i december 2022. Resultatet från denna visar på en betydande differens mellan det bokförda värdet och marknadsvärdet.

Vårgårda bostäder AB tillsatte i slutet av 2022 en bosocial samordnare vars främsta arbetsuppgift har varit att arbeta vräkningsförebyggande tillsammans med representanter från socialtjänsten. Detta har fallit ut väl och kundförlusterna har minskat.

Vårgårda kommun

Vårgårdas befolkning har vuxit under de senaste åren. I samband med budget görs ett antagande om invånarantal i kommunen per 1 november året innan budgetåret. Årets intäkter är budgeterade utifrån ett invånarantal på 12 306 personer, medan det verkliga antalet blev 12 270. SKR:s prognos visar på en skatteunderlagstillväxt som är bättre än vad tidigare prognoser visat. Det innebär att Vårgårda kommun prognostiseras att få ett positivt skatteutfall jämfört med vad som budgeterats för år 2023.

Samtliga verksamheter har på ett eller annat sätt påverkats av kostnadsökningar på grund av omvärldsläget med högre inflation, räntehöjningar och ökade pensionskostnader.

Investeringsprognosen för året visar på en genomförandegrad på 62 procent. Investeringsutgifter uppgår till 52 mnkr i slutet av augusti. Den största pågående investeringen är förskolan i centrum. Ingen nyupplåning har skett under perioden. Kommunens likviditet har minskat med 38 mnkr.

Befolkningsutveckling

Antal invånare i kommunen uppgick den 30 juni till 12 335 (12 271) personer vilket är en ökning sedan juni 2022 med 64 personer. Vid årsskiftet uppgick befolkningen till 12 268 personer. Under det första halvåret har befolkningsutvecklingen varit positiv, befolkningen i kommunen har ökat med totalt 67 personer, varav ett positivt födelsenetto på 6 personer. Flyttnettot är också positivt med 62 fler inflyttade jämfört med utflyttade.

Arbetsmarknaden

Enligt Arbetsförmedlingens statistik var 252 (296) personer arbetslösa i Vårgårda den sista augusti, vilket innebär 44 personer färre än vid samma tidpunkt föregående år. Av dessa var 110 (126) personer öppet arbetslösa medan 142 (170) personer omfattades av program med

aktivitetsstöd. Antalet arbetslösa ungdomar upp till 24 år uppgick vid samma period till 42 (36) personer vilket är en ökning med 6 personer jämfört med samma tid föregående år. Av dessa var 22 (15) öppet arbetslösa medan 20 (21) personer omfattades av program med aktivitetsstöd.

Finansanalys

Vårgårda kommunkoncern

Vårgårda kommunkoncern har en total nettoskuld på 759 mnkr. Snitträntan de senaste 12 månaderna uppgår till 1,94 procent och räntekostnaderna till 13,3 mnkr. I koncernen ingår de två låntagarna Vårgårda kommun men andel på 47 procent och Vårgårda Bostäder AB med en andel på 53 procent. Långgivaren är till största del Kommuninvest.

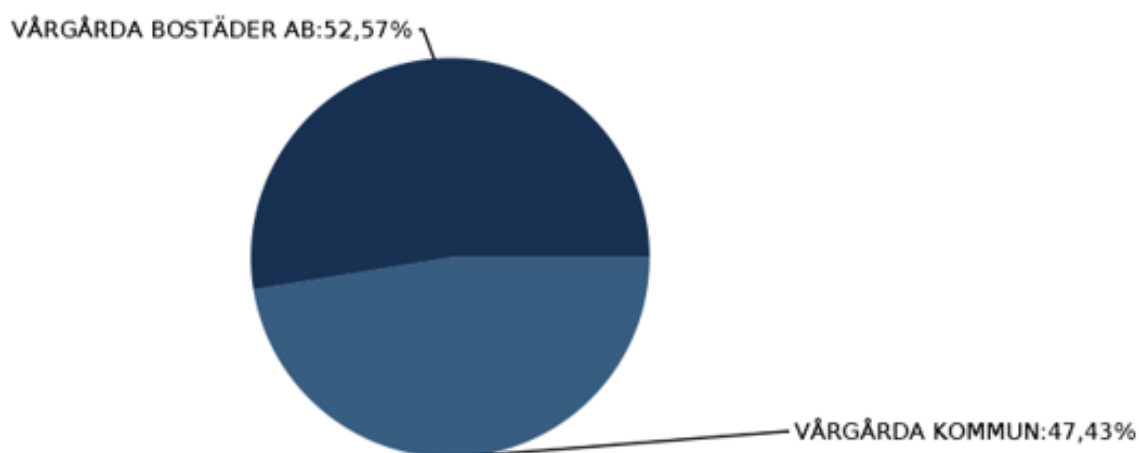
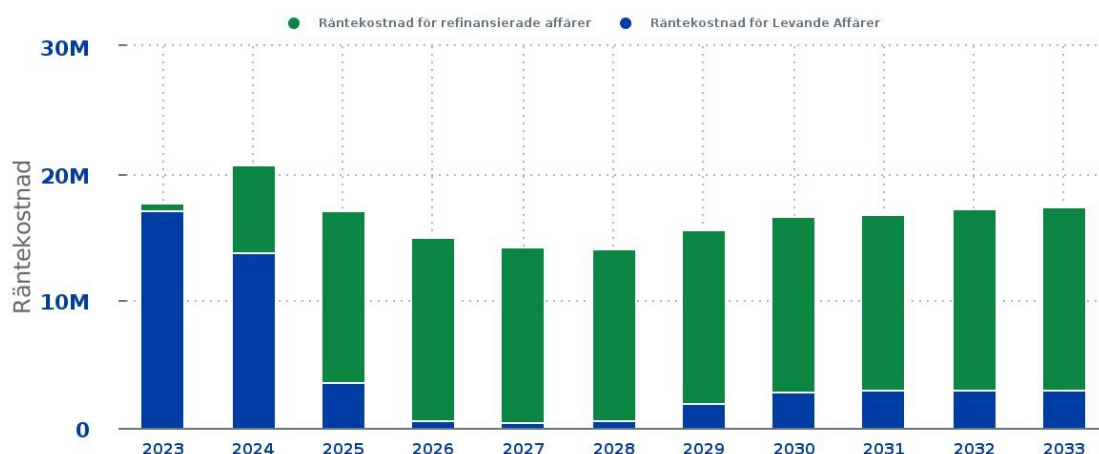

Diagram: Vårgårda kommunkoncerns samlade lån hos Kommuninvest

Kommunkoncernens skuldportfölj hos Kommuninvest består av 54 procent fast ränta och 46 procent rörlig ränta. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 1,34 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,65 år. Av skuldportföljen har 45 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 50 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. För 2023 förväntas räntekostnaderna inklusive refinansieringsgraden uppgå till 17 mnkr.

Tabell: Vårgårda kommunkoncerns räntekostnader

Ränterisken definieras i bolagets finanspolicy samt säkringsdokumentation. Bolaget skall på kort och lång sikt sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling med utgångspunkt från bolagets uppdrag, investeringsbehov och ekonomiska risker.

Den ränteriskexponering som Vårgårda Bostäder AB har i sin balans- och resultaträkning och som påverkas av ränteförändringar, framför allt genom bolagets kontinuerliga upplåning, bestående i huvudsak av förlängningar av befintliga krediter, nyupplåning och framtida ränteriskexponeringar i form av nyinvesteringar, har bolaget valt att löpande hantera med hjälp av vanliga standardiserade ränteswapar. Säkringsförhållanden kan ske mot både rörlig och fast ränta. Denna ränteriskexponering hanteras som en helhet, i en portfölj bestående av krediter och ränteswapar.

Per 2023-08-31 finns ränteswapar som totalt uppgår till 333 mnkr (333). Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 3,59 år (4,33) och den genomsnittliga räntan uppgår till 1,63% (0,85). Marknadsvärdet på ränteswaparna uppgår till 41,6 mnkr. Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid.

Vårgårda kommun

Vårgårda kommun har en skuldportfölj på 350 mnkr hos långgivaren Kommuninvest. Under året har kommunen inte amorterat på några lån. Snitträntan de senaste 12 månaderna uppgick till 1,76 procent och räntekostnaderna uppgår till 6,1 mnkr. Vårgårda kommuns skuldportfölj består till 74 procent av fast ränta. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 1,71 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,71 år. Prognosen visar att räntekostnaderna för år 2023 uppgår till 6,9 mnkr, detta kan jämföras med 3,4 mnkr år 2022. De högre räntekostnaderna beror på de ökade räntorna under slutet av 2022 och hela 2023.

	Räntebindning (år)	Räntebindning (mnkr)	Kapitalbindning (år)	Kapitalbindning (mnkr)
0-1 År	0,28	122,00	0,28	122,00
1-2 År	1,36	78,00	1,36	78,00
2-3 År	2,00	30,00	2,00	30,00
3-4 År	3,31	120,00	3,31	120,00
4-5 År	0,00	0,00	0,00	0,00
5-6 År	0,00	0,00	0,00	0,00
	1,71	350,00	1,71	350,00

Tabell: Vårgårda kommuns skuldportfölj

Måluppföljning per den 31 augusti 2023

Kommunens förtroendevalda, medborgarnas företrädare styr verksamheten genom politiska mål. De mål som politiken antagit i budget och verksamhetsplan anger vad som ska uppnås i form av tjänster och service till de som bor, lever och verkar i Vårgårda.

Målen utgår från visionens fokusområden och inriktningar. Budget och verksamhetsplan för Vårgårda kommun 2023–2025 innehåller sju inriktningsmål till de olika fokusområdena. Inriktningsmålen är långsiktiga och har i sin tur ett antal delmål med tillhörande målvärden. Kommunens verksamheter arbetar kontinuerligt med att uppnå de mål som finns och att genomföra de uppdrag som angivits.

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling

Globala målen antogs av världens ledare 2015. Målen ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder.

De 17 målen är indelade i 169 delmål. Alla mål är viktiga för att skapa en hållbar utveckling.

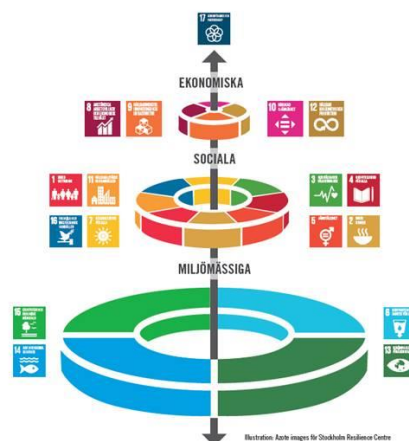
Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra.

Agenda 2030 och Globala målen syftar till att skapa en hållbar utveckling. En hållbar utveckling innebär att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Det innebär att alla måste leva på ett sätt idag som innebär att framtida generationer ska kunna ha samma möjligheter.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling, det vill säga de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna, var en viktig utgångspunkt i framtagandet av de globala målen. De tre perspektiven genomsyrar målen för att skapa en hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla.

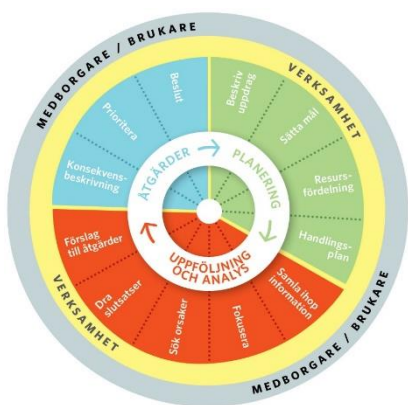
Fokusområdena som syftar till att nå visionen är inriktade mot hållbarhet i tre dimensioner – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Planera, följa upp och förbättra Uppföljning och analys

Förtroendevalda får tre gånger om året en uppföljning av om hur de mål som beslutats kommer att uppnås. En uppföljning av resultatet i verksamheten sker 30/4, 31/8 och 31/12. Resultaten sammanställs så att det går att identifiera avvikelser, till exempel genom könsuppdelad statistik för att synliggöra flickors, pojkars, kvinnors och mäns förutsättningar, livsvillkor och behov. Förvaltningen analyserar resultaten för att söka orsaker till eventuella resultatavvikelser samt föreslår vad som behöver genomföras för att förbättra resultaten.

För att veta hur Vårgårdas resultat står sig i jämförelse med andra är det viktigt att jämföra resultaten med snittet i riket och med liknande kommuner samt att titta på hur utvecklingen ser ut över tid. I de fall där resultatet kan delas upp på olika avdelningar/enheter jämförs dessa. Detta för att upptäcka skillnader inom verksamheten och identifiera vad som behöver förbättras var och vad man kan lära av de som lyckats bra.

Åtgärder för förbättringar

Utifrån analysen och verifiering eller avfärdande av möjliga orsaker till eventuella resultatavvikelser tas åtgärder för förbättringar fram för att förbättra resultaten. Orsaker kan bero på externa omvärldsfaktorer, så som t.ex. demografi, lagstiftning och på interna faktorer så som t.ex. arbetssätt, ledarskap och kompetens. De externa faktorerna kan inte påverkas, det är endast de interna faktorerna som går att ha ett direkt inflytande på. Hur kan arbetssättet förändras för att få ett bättre resultat?

Förvaltningen förbättringsåtgärder utifrån analysen för att

uppnå målen och kunna åstadkomma förbättringar och utveckling. Det är viktigt att de förbättringsåtgärder som genomförs följs upp och utvärderas för att säkerställa att de har effekt och målen uppnås.

Könsuppdelad statistik

I den redovisade måluppföljningen har förvaltningen angett resultaten med könsuppdelad statistik så långt det är möjligt. På detta sätt synliggörs både likheter och skillnader mellan könen och kan på så sätt utgöra underlag för förbättringar. Utfallssymbolen är dock angiven

utifrån det sammantagna resultatet.

För att få en mer rättvis bild av måluppfyllelsen hänvisas till tabellen för respektive delmål samt tillhörande analyser.

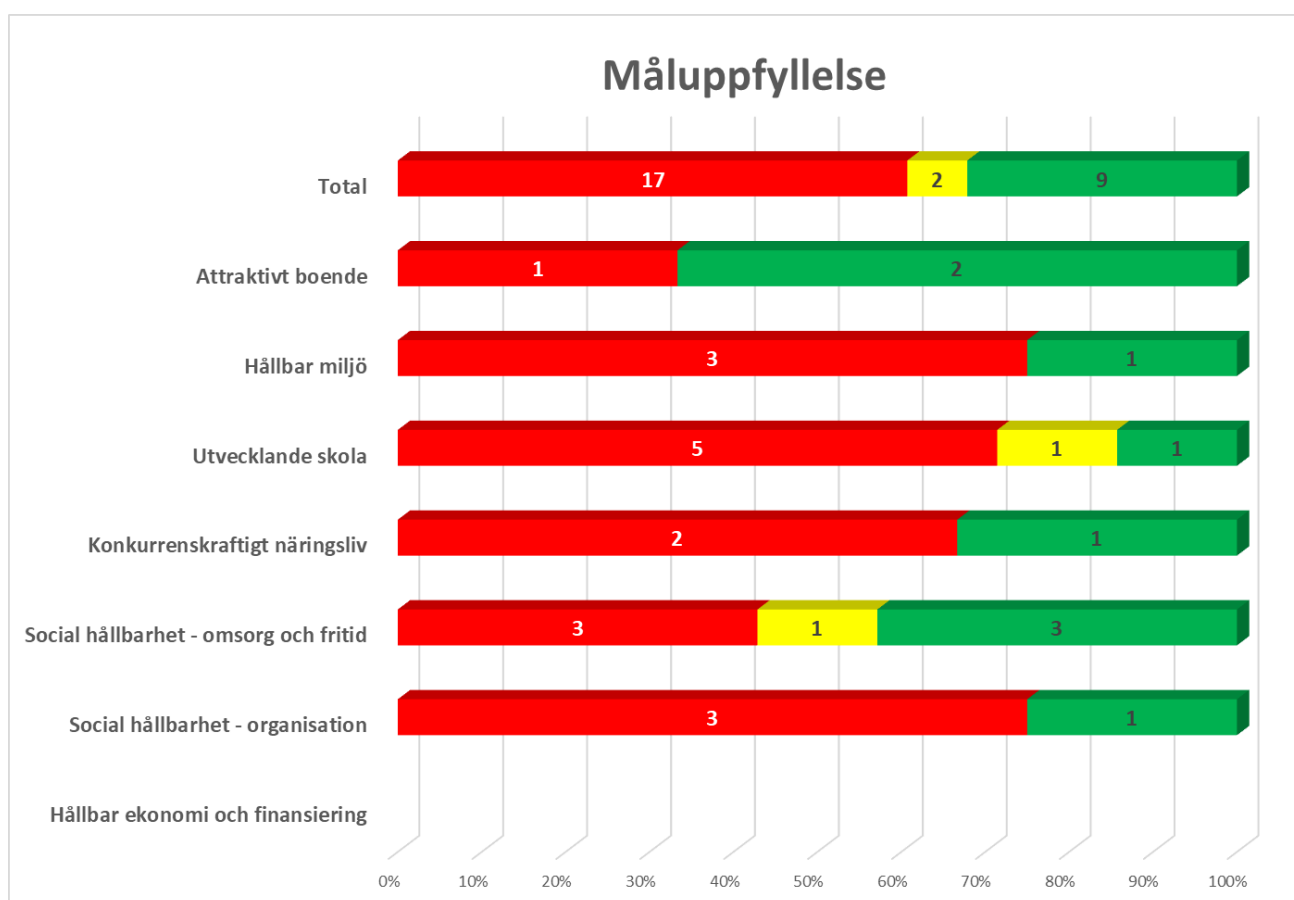
Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i Budget och verksamhetsplan 2023–2025 fastställt finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Av fullmäktiges beslutade mål för verksamheten prognostiseras nio av 30 delmål uppfyllda, 17 bedöms inte bli uppfyllda och två kan inte mätas/bedömas eller prognostiseras att delvis bli uppfyllda. Högst måluppfyllelse finns inom fokusområde Attraktivt boende. Lägst måluppfyllelse finns inom fokusområdena Utvecklande skola, Hållbar miljö samt Social hållbarhet organisation.

Utfallssymbolerna ska tolkas enligt följande:

😊	=	Delmålet bedöms bli uppfyllt under året.
😐	=	Delmålet bedöms bli delvis uppfyllt under året eller kan inte mätas/bedömas.
😞	=	Delmålet bedöms inte bli uppfyllt under året

Fokusområde Attraktivt boende

Inriktningsmål

Vårgårda kommun ska ha en mångfald av boenden i attraktiva och goda livsmiljöer.

Vårgårda kommun ska öka antalet invånare.

Delmål 1

 Antalet invånare i Vårgårda ska bli fler.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Ökningen av antalet invånare per år	234	88	≥130	67	130	😊
kvinnor	109	51		36		
män	125	37		31		

Uppföljning och analys

Vårgårdas befolkning uppgick till 12 335 personer (36 kvinnor och 31 män) per den 30 juni 2023. Antalet invånare har ökat med 67 personer första halvåret. Det har fötts 61 barn (33 flickor och 28 pojkar) första halvåret och födelseöverskottet är sex personer (plus en justering med på minus en person som registrerats på fel period). 332 personer flyttade in i kommunen och 270 flyttade ut, vilket ger ett flyttningsnetto på 62 personer.

Förvaltningen ser att årets målsättning för invånarantalet troligen kommer att nås. Dock finns det en stor osäkerhet hur läget ser ut kommande år, målnivån med att öka med fler än 130 invånare kan komma bli svår att uppnå.

Åtgärder för förbättringar

Förvaltningen gör bedömningen att kommunen lagt en god grund i det arbete som sker. Detta arbete behöver dock kontinuerligt utvärderas, justeras och utvecklas.

Vårgårda Bostäder AB arbetar för att kunna möta kommunens behov av fler hyresrätter. Hur väl kommunen lyckas med att leverera byggnadsklar tomtmark samt bevilja bygglov påverkar storleken på ökning av invånarantalet. Samarbetet med bostadsmarknadens aktörer är fortsatt viktigt. Genom att arbeta tillsammans stärks Vårgårdas attraktionskraft. Implementeringen av visionen ger kraft i detta arbete, likaså arbetet kring kommunens översiktsplanering.

Erforderliga politiska beslut behöver fattas för att tydligt peka ut framtida bostadsområden för att fortsätta arbetet med att öka invånarantalet i enlighet med visionen.

Delmål 2

Antalet lägenheter/villor i Vårgårda kommun ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Antalet nya lägenheter/villor per år	107	46 26 tätort, 20 landsbygd	≥65	70	95	😊

Uppföljning och analys

Under perioden har 70 nya bostäder färdigställts. Av dessa består en stor del, 49 st, av lägenheter i flerbostadshus i tätorten. Fem villor är färdigställda i tätorten och 16 bostäder har färdigställts på landsbygden. Färdigställande av bostäder föregås av bygglov, vilket gör att förvaltningen befarar att resultat riskerar att försämrats under 2024.

Åtgärder för förbättringar

För att kunna upprätthålla en kontinuerligt hög bostadsbyggnation behöver något större flerbostadshus färdigställas årligen. Under 2023 stod flerbostadshus för 70% av de nya bostäderna och kommunen behöver planera för ytterligare byggnation i större skala för att kunna nå den uppsatta målnivån de kommande åren.

Delmål 3

Det ska finnas byggklara tomter i Vårgårda kommun.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Antalet tillgängliga byggklara småhustomter som kommunen kan förmedla	5	1	>25	1	1	😞

Uppföljning och analys

Under året har flera bostäder färdigställts på Hjultorps kulle, som är kommunens senaste område med tillgängliga småhustomter. Allt fler tomter köps i spekulativt syfte även av privatpersoner, vilket bedöms göra själva byggnationen mer osäker än innan.

Åtgärder för förbättringar

Förvaltningen behöver i det fortsatta planarbetet tillskapa möjlighet för utbyggnad av erforderlig infrastruktur och service. Dessutom krävs det en aktiv markpolitik och bevakning av försäljning av mark i attraktiva lägen i tätorten som en viktig förutsättning för att kommunen ska kunna komma åt nya potentiella markområde för småhustomter. Fortsatt dialog med markägare är nödvändig.

Kommunen bör se över om det nuvarande systemet med kommunal tomtkö och prissättning utifrån exploateringskostnader ska överges för en mer marknadsstyrd process.

Fokusområde Hållbar miljö

Inriktningsmål

Vårgårda kommun ska ha en stark miljöprofil där kommunens verksamheter är ledande och ett föredöme i arbetet att skapa det hållbara samhället.

Delmål 1

 Andelen ekologiska livsmedel ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen (%) ekologiska livsmedel mätt i kronor.	32	27	≥30	25	25	☹️

Uppföljning och analys

2022 har matpriserna stigit kraftigt på grund av den höga inflationen och stigande energipriser. Kostenheten har därför bland annat gjort valet att i stället för att köpa in ekologisk utländskt producerad köttfärs köpa svensk köttfärs till ett lägre pris. Samma val har gjorts för ytterligare några produkter, bland annat rotfrukter. Detta har gjort att andelen ekologiska livsmedel har minskat. Samtidigt har dock andelen svenskproducerade livsmedel ökat från 66% till 72%.

Åtgärder för förbättringar

För att målet om en ökande andel ekologiska livsmedel ska kunna nås kommer mer resurser behöva tillföras. Det kostenheten gör under hösten som går att påverka är att ta bort mellanmjölk som dryckesalternativ i skola och förskola. Detta för att spara pengar då lättmjölken är 1,63 kr billigare litern än mellanmjölk och det ligger mer i linje med Livsmedelsverket rekommendationer. Lättmjölk innehåller samma mängd D-vitamin som mellanmjölk, men mindre mängd mättat fett, vilket är positivt. Då 10-liters lättmjölk är KRAV-märkt till skillnad från 10-liters mellanmjölk så gör detta att andelen ekologiska livsmedel ökar.

Delmål 2

 Andelen fossilfria fordon i kommunkoncernen ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen (%) - gasfordon - fossilfria fordon av det totala antalet personbilar och lätta lastbilar i förvaltningen och kommunens bolag.	55 81	54 80	70 100	53 79	53 79	☹️

(Definition av "fordon" = personbilar och lätta lastbilar. Arbetsmaskiner/traktorer och större lastbilar räknas ej.)

Uppföljning och analys

Andelen gasfordon i kommunkoncernen fortsätter att sakta men säkert minska. Detsamma gäller tyvärr andelen fossilfria fordon, detta eftersom två nya fordon som går på diesel har tillkommit sedan i maj. Anledningen är att det är svårt att få fram gasfordon då en del tillverkare slutat att tillverka gasfordon och att de alternativ som då

bedömts vara bäst för verksamheten har varit dieselfordon.
Det är också fortsatt långa leveranstider för alla slags fordon, inte minst gas- och elfordon.

Det blir sannolikt svårt att nå båda delmålen de kommande åren och på sikt bör målet för andel gasfordon revideras eller tas bort då utvecklingen inom fordonsbranschen för lätta fordon går mot att i princip alla fordon kommer att elektrifieras. Därmed kommer utbudet av fordon med förbränningsmotorer, inklusive gasfordon, framöver successivt att minska.

Åtgärder för förbättringar

På några års sikt kommer det troligtvis att bli en lägre andel gasfordon och en betydligt högre andel elfordon.

Inom till exempel hemtjänsten finns önskemål om att börja övergå till elbilar, men då krävs att det finns laddinfrastruktur på plats. Dialog med berörda verksamheter om hur elektrifiering av deras fordon kan genomföras pågår. I detta arbete är också respektive verksamhets fastighetsägare nyckelaktörer.

Delmål 3

Minst hälften av matavfallet ska återvinnas genom biologisk behandling.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen (%) av uppkommet matavfall i kommunen som återvinns genom biologisk behandling.	44 (56)	44 (56)	≥50	41 (55)	41 (55)	☹️

Uppföljning och analys

Fortfarande hamnar en stor del av uppkommen mängd matavfall i restavfallet (brännbart) och kan ej användas som en resurs för att producera biogas. Var tredje år genomför kommunen en plockanalys där man undersöker innehållet i en sopbil. Eftersom man använder samma rutt kan man se förändringar i en vanlig soppåse. Viktandelen matavfall som ligger kvar i restavfallet har minskat från 29 % 2014, 23 % 2017 till 11 % 2021.

Om denna mätning antas vara representativ för allt insamlat restavfall i kommunen så har den totala mängden matavfall som slängs i restavfallet minskat från 650 ton 2014, 380 ton 2017 till 172 ton 2021.

Vid uppföljningen presenteras två olika värden. Huvudvärdet beräknas genom att göra avdrag för diverse processförluster (bl.a. rejekt-förluster vid behandlingsanläggningen orsakade av felsortering). En fördel med detta sätt att räkna är att man kan jämföra sig med alla Sveriges kommuner på ett enkelt sätt. Den gamla beräkningsmodellen redovisas inom parentes.

Åtgärder för förbättringar

De senaste åren har en abonnemangskontroll genomförts där man kontrollerar att alla bostäder har ett avfallsabonnemang. Kontrollen leder till nya abonnemang och grundavgifter samt en del inkomna dispenser (uppehåll i avfallshämtning). I samband med denna kontroll informeras även kontaktade abonnenter om det miljömässigt samt ekonomiskt mest lämpliga avfallsabonnemanget. Insamlingsentreprenören kontaktar de abonnenter som inte nyttjar sitt matavfallskärl trots att abonnenten har abonnemang matavfall.

En sorteringsguide kommer att ges ut till alla abonnenter 2023.

Delmål 4

Kommunens verksamhetslokaler ska bli mer energieffektiva.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Kilowattimmar per kvadratmeter och år (normalårsjusterat)	147,7 (minskning med 5 %)	142,6 (minskning med 3,5 %)	Minskning 3 % mot 2022	Uppgift saknas	Minskning 3 % mot 2022	😊

Uppföljning och analys

2022 minskade energianvändningen med 3,5 % i kommunens lokaler och det uppsatta målet för 2022 uppnåddes således. Då energipriserna i genomsnitt är mycket högre i jämförelse med tidigare år så har olika energibesparande åtgärder – både akuta kortsiktiga och mer planlagda långsiktiga – varit i fokus. Bland de åtgärder som genomförts är bland annat att sänka inomhustemperaturen något, minska på ventilationen samt anpassa den till de tider då det är många medarbetare på plats, samt att be medarbetare vara noga med att släcka och stänga av datorer. Detta arbete måste fortsätta.

Dessa åtgärder ska inte blandas ihop med det mer långsiktiga och sedan flera år pågående arbetet med att vidta energieffektiviserande åtgärder i kommunens lokaler. Bland dessa kan nämnas att det i flera skolor har genomförts en rad olika åtgärder. Bland annat har det bytts ett ventilationsaggregat i Närke skola och belysningsarmaturer med lysrör har ersatts med LED-armaturer i Gullhögsskolans lektionssalar och idrottshall och på Sundler gymnasiet. Även Lenahallen har fått LED-armaturer liksom aulan i Kulturen. Vid denna uppföljning kan det ej redovisas data då dessa behöver normalårsjusteras, statistik som krävs för att genomföra detta finns ej aktuell.

Ytterligare åtgärder som genomförts är att ventilationsaggregatet till biblioteket har byggts om till direktdrivna fläktmotorer, elförbrukningen minskade då med nästan 50 %. I Asklanda är fastighetsenheten precis färdiga med ett likadant ombygge av det ena ventilationsaggregatet.

Åtgärder för förbättringar

Det löpande arbetet med att långsiktigt minska energiförbrukningen i kommunens lokaler behöver fortsätta kommande år för att målet ska nås från år till år. För detta krävs både planering och att medel för att genomföra dessa åtgärder avsätts i budget. Vid varje projektering och upphandling inför byggnation eller renovering av verksamhetslokaler finns höga krav på god energiprestanda med som en prioriterad fråga. Det krävs också mycket kunskap bland driftpersonalen för att löpande kunna reglera till exempel ventilation och uppvärmning och annat under året och löpande anpassa denna till verksamheternas behov.

Fokusområde Utvecklande skola

Inriktningsmål

Kunskapsmålen ska vara i centrum så den enskilde eleven når den nivå som är möjlig att uppnå utifrån de egna förutsättningarna.

Delmål 1

 Förskolan i Vårgårda ska stimulera barns språkutveckling.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Enkät till vårdnadshavare. Andelen (%) vårdnadshavare som på en fyrgradig skala svarat instämmer helt och hållet och stämmer ganska bra (positiva svar) på frågan "Förskolan stimulerar mitt barns språkutveckling"	95	91	100	90	90	☹️

Uppföljning och analys

90% av vårdnadshavarna upplever att "Förskolan bidrar till mitt barns språkutveckling".

För påståendet "Förskolan stimulerar mitt barns utveckling och lärande", är resultatet 95%.

Den sammanlagda svarsfrekvensen är 60,5% med en variation från 17% till 86% inom de olika förskolorna.

Ett av förskolans viktigaste uppdrag är att främja barns språkutveckling. Språkutvecklande kompetensutveckling har skett kommunövergripande och utifrån målgruppens arbete har sedan insatser genomförts på de respektive förskolorna/avdelningarna. Genom denna arbetsmodell har likvärdigheten ökat inom Vårgårdas förskolor. Flera enheter har även kunnat ta del av andras förbättringsarbeten och kunnat applicera nya modeller och arbetssätt lokalt.

Trots ovanstående uppmärksammas skillnader mellan olika avdelningar och förskolor kring hur det språkutvecklande arbetet synliggörs för barnen/vårdnadshavarna. Dels utifrån praktiska aktiviteter, dels gällande kommunikation till alla vårdnadshavare.

Åtgärder för förbättringar

Målgruppsarbetet gällande språkutveckling fortsätter enligt samma struktur som tidigare, men här har rektorerna en ambition att än mer, utmana pedagogerna i att omvandla den teoretiska kunskapen till handling inom samtliga avdelningar.

Förskolorna har inte haft någon fungerande lärplattform för kommunikation med hemmen. Under 2023 har verksamheten utökat de digitala kommunikationsmöjligheterna, vilket ger verksamheten bättre förutsättningar att visa upp det språkutvecklande arbetet på både grupp och individnivå.

Delmål 2

Alla elever ska kunna läsa när de slutar årskurs 1.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen elever (i %) i årskurs 1 som kan läsa i enlighet med fastställd nivå.	92	Sv/SvA 94/84	100	Sv/SvA 93/59	93	☹️
flickor	97	Sv/SvA 97/90		Sv/SvA 90/86		
pojkar	88	Sv/SvA 90/80		Sv/SvA 95/31		

Uppföljning och analys

Resultatet efter höstterminens slut 2022 visar att 71 % av eleverna som läser ämnet svenska nådde läsmålet. I mars steg detta till 88 % och vid mätning i juni låg läskunnigheten på 93 %. Tio elever (sex flickor och fyra pojkar) nådde inte läsmålet. Av de 27 elever som läser svenska som andraspråk har antalet elever som når läsmålet ökat från åtta till 16. Totalt finns 21 elever som inte når läsmålet.

Även om det totala antalet elever som ännu inte uppnått läsmålet är högre än föregående år bedöms de flesta elever som ännu inte nått målet vara nära, dvs de anses ha ”knäckt läskoden” men saknar det flyt som krävs för nivån. I jämförelse med 2022 finns inte lika många elever med stora svårigheter som redan är utredda. Flera av de elever som ännu inte nått läsmålet kommer att genomgå pedagogiska kartläggningar för att finna fler orsaker till vad utmaningarna står för.

Åtgärder för förbättringar

Fortsätta det systematiska arbetet med avstämning av läskunnighet samt riktade insatser kopplade till nuläget. Avstämningarna leder till att pedagoger, arbetslag och ledning reflekterar över undervisningen och analyserar resultaten. Utifrån resultat och behov organiseras undervisningen. Språk-, läs- och skrivutvecklare besöker alla elever i åk 1 för klassobservationer följt av samtal med lärarna. Vid behov kan kartläggningar/utredningar, anpassningar och stöd sättas in till elever och för personalens del finns möjlighet till fördjupad dialog/handledning av språk-, läs- och skrivutvecklare och/eller specialpedagog.

Språkutvecklande arbete inom förskola och förskoleklass gynnar elevernas förutsättningar att nå läsmålet i åk 1. Skolans språk-, läs- och skrivutvecklare medverkar inom förskolans målgruppsarbete och träffar även alla lärare i förskoleklass för dialog om läsutvecklingsprocessen.

En språkplan från förskola till och med grundskola håller på att tas fram. Syftet med planen är att samla/säkerställa att barn och elever får en språkutvecklande undervisning.

Delmål 3

Elevernas meritvärde i årskurs 6 ska vara högt.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Meritvärdet i grundskolan i årskurs 6.	231	231	≥235	209	209	☹️
flickor	239	248		220		
pojkar	220	216		201		

Uppföljning och analys

De generellt försämrade resultaten omfattar både flickor och pojkar och påverkar utfallet i alla ämnen.

Vid genomgång av enheternas analyser kring den försämrade måluppfyllelse nämns bland annat följande orsaker:

- Problematik kring ökad psykisk ohälsa är påtaglig inom flera enheter.
- Utmaningar med att entusiasmera eleverna i lärandet. Flera enheter har erbjudit stödinsatser och läxhjälp, men de elever som behövt insatserna som mest har verksamheten haft svårt att motivera.
- Svåra konflikter inom klasser och/eller elevgrupper, vilket påverkat trivsel och trygghet som i sin tur är en viktig förutsättning för en god kunskapsutveckling.

Flera enheter upplever utmaningar i att tillgodose funktionsvariationer via ledning och stimulans och/eller extra anpassningar. Då fler pojkar än flickor har dessa behov handlar det primärt inte om skillnad kopplat till kön, utan snarare avsaknad av kompetens gällande bemötande av olika funktionsvariationer. Denna elevgrupp tenderar även att ha högre frånvaro än övriga elever, vilket medför misstankar om att en orsak till frånvaro kan bero på en lärmiljö som inte är tillgängliggjord i tillräcklig utsträckning. Här ser förvaltningen en mönstertrend i att ovanstående utmaning gäller ytterst skolor i högre utsträckning än tidigare år.

Trots ovanstående beskriver de flesta enheter en gynnsam kunskapsprogression för elevgruppen, genom riktade resurser, delade grupper och kontinuerlig uppföljning av resultat kopplat till förnyade åtgärder och insatser.

Åtgärder för förbättringar

Ökad samverkan i syfte att stärka elevernas skolgång. Primära samarbetspartner i detta arbete är vårdnadshavare, Socialtjänst och vård. Viktigt att SIP-möten (samordnad individuell plan) genomförs och att alla involverade bidrar i arbetet att förbättra elevernas mående. Fortbildning inom ledning och stimulans/tillgänglig lärmiljö, anpassningar och stöd. Målet är att skapa en undervisning som är tillgänglig för alla - oavsett funktionsnedsättning.

Arbetet med professionsutveckling fortlöper genom bland annat auskultationer där klassrumsbesök genomförs. Ett tydligt ledarskap och anpassad metodik gynnar alla elever. I verksamheten finns goda exempel på metodval som upplevs framgångsrika för lärande. Goda exempel behöver i högre grad spridas vidare mellan de olika skolorna inom kommunen. Kontinuerliga uppföljningar av elevernas resultat och utveckling, kopplat till förnyade åtgärder och insatser. Även här finns goda exempel på skolor som förbättrat sina resultat genom systematiska kunskapsuppföljningar.

Verksamheten behöver bygga upp/värna goda relationer med alla involverade parter. En gynnsam lärmiljö involverar en stor del trygghet för att elever ska våga visa okunskap inför både klasskompisar och lärare. Här är den relationella lärmiljön minst lika viktig som den fysiska. För att utveckla undervisningen i klassrummet behöver rektor kontinuerligt lägga fokus på utvärdering av undervisningen. Verksamhetschef och

utvecklingsledning behöver också följa upp och bistå enheterna än mer, särskilt inom de enheter där respektive förbättringsområde inte nått önskad nivå.

Delmål 4

Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8 ska vara god.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Enkät från Skolinspektionen, elever i årskurs 8 Jag är nöjd med min skola som helhet (positiva svar andel i %)	64	63*	>75	73	73	☹️
flickor	72	58*		66		
pojkar	57	61*		81		

*) Skolinspektionen ändrade sina rutiner kring genomförande av skolenkäten 2022. Förändringen innebär att enkäten numera riktas till alla elever i åk 8 i stället för åk 9. Detta för att ge elever och personal bättre möjligheter att använda sig av resultatet i förbättringsarbetet.

Uppföljning och analys

32 pojkar och 53 flickor har svarat på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 59%.

Det är inte enkelt att säkerställa vad varje elev lägger in i påståendet ”Jag är nöjd med min skola som helhet” men utgår man från alla frågor i enkäten, finns vissa skillnader i svar mellan pojkar och flickor. En av dessa är påståendet ”Känner du att du kan vara dig själv i skolan” där betydligt fler pojkar svarat positivt.

Åtgärder för förbättringar

Studiero på lektioner, motivation och engagemang några områden som Gullhögs skolan lägger stort fokus på. Gullhögs skolan har och arbetar även framgent aktivt för att höja andelen legitimerade lärare. En högre kompetens i personalgruppen genererar ökad stabilitet och en bättre kvalitet på undervisningen.

För att stärka värdegrundsarbetet har Gullhögs skolan utarbetat en plan innehållande fyra fokusområden under året. Del ett har temat *Välkommen till Gullhögs skolan*, där arbetet riktas mot ökad trygghet och studiero. Del två heter *Vi på Gullhögs skolan* och handlar om arbete för att minska kränkningar och arbeta för ökad närvaro. Del tre heter *Kärlek på Gullhögs skolan* och där inriktar sig arbetet mot relationer och normer. Den sista delen, nummer fyra heter *Hälsa på Gullhögs skolan* och inom det området avhandlas bland annat områdena stress, hälsa och kost. Dessa teman har utarbetats och leds av kurator tillsammans med skolans fyra mentorerna. De undervisande lärarna är också delaktiga och lyfter in delar ur sina respektive ämnen där det passar i årshjulet.

Delmål 5

Elevernas meritvärde i årskurs 9 ska vara högt.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
- Meritvärdet i grundskolan i årskurs 9.	215	208	≥230	212	212	☹️
- Andel elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.	76	72	≥80	64	64	
flickor	222	222		229		
- Meritvärde						
- Uppnått kunskapskraven i alla ämnen (%)	78	71		78		
pojkar	208	196		197		
- Meritvärde						
- Uppnått kunskapskraven i alla ämnen (%)	74	72		51		

Uppföljning och analys

Årskursen utgörs av 137 elever, varav 65 flickor och 72 pojkar. 51 flickor och 37 pojkar har betyg i alla ämnen de läst. (78 % respektive 51 %). Utesluts ämnet moderna språk (som ej är obligatoriskt) är andelen elever med betyg i alla ämnen 64%. Fler elever än tidigare saknar ett eller flera betyg. Flickor har som grupp en högre måluppfyllelse än pojkar.

42 flickor och 29 pojkar har måluppfyllelse i samtliga av skolans sjutton ämnen, moderna språk inkluderat. (65 % respektive 40 %) Totalt har 14 elever betyg i samtliga ämnen förutom i ämnet moderna språk. Att andelen elever som saknar betyg i något ämne är så högt beror till stor del på att eleven inte valt ett modernt språk redan i årskurs sex, eller att något/några ämnen anpassats bort.

15 elever av eleverna har lägre än 100 poäng i meritvärde. Av dessa är sex flickor och nio pojkar. Den genomsnittliga frånvaron för denna grupp elever är över 50 %. Av de elever som inte når kunskapskraven finns också fler elever som saknar betyg i många olika ämnen. Fler elever har ingen, alternativt oerhört låg måluppfyllelse. Denna grupp har högre frånvaro än elever med höga meritvärden.

Gullhögskolan har genomfört många och olika insatser för att ge eleverna goda förutsättningar att nå målen. Flera av eleverna har förbättrat sina studieresultat från ht 22. Flexitid, fokusgrupp och idogt arbete av eleverna själva, mentorer och undervisande lärare upplevs utgöra de främsta framgångsfaktorerna.

Åtgärder för förbättringar

Då enheten ser ett tydligt samband mellan hög närvaro och goda resultat, arbetar skolan aktivt med insatser för att höja elevnärvaron. En hög närvaro är en förutsättning för att kunna lyckas i skolarbetet. Övriga ledord i det kommande förbättringsarbetet är trygghet och trivsel samt från åtgärder till främjande och förebyggande insatser. Innebörden i detta handlar om att skapa en god lärmiljö där trygghet och goda relationer ligger till grund för lärandet. Det är också viktigt att lärmiljön tillgängliggörs i den utsträckning att alla elever kan tillgodogöra sig kunskaperna. Enheten fortsätter arbetet med att utveckla undervisningen så att det stöd som elever behöver, i större utsträckning blir en del av det ordinarie klassrumsarbetet och inte behöver vara en extra anpassning på individnivå. Ambitionen är att antalet elever som är i behov av extra anpassningar ska minska på sikt.

Ökad samverkan i syfte att stärka elevernas skolgång. Primära samarbetspartner i detta arbete är vårdnadshavare, Socialtjänst och vård.

Kontinuerlig uppföljning av elevernas kunskaper, där klasskonferenser genomförs var tredje vecka för att stämma av nuläge och eventuella justeringar av insatser.

Delmål 6

Eleverna i Vårgårdas grundskolor ska vara behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen elever (%) i grundskolan som är behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan.	88	85	Ska öka	83	83	☹️
flickor	89	84		82		
pojkar	88	86		85		

Uppföljning och analys

23 av 137 elever är vid läsårets slut inte behöriga till ett nationellt program på gymnasiet. Av dessa 23 elever är 12 flickor och 11 pojkar.

Av de elever som inte når gymnasiebehörighet finns flera som av olika skäl, bland annat ohälsa läser kortare skoldagar och därmed anpassat bort ämnen. I denna grupp finns även flera nyanlända elever som inte varit i Sverige tillräckligt länge för att nå betyg och därmed gymnasiebehörighet.

Under läsåret har verksamheten arbetat för att rikta om insatser till ett mer främjande och förebyggande elevhälsoarbete. Stödinsatser har påbörjats tidigare och på bredare front än förr. Inom matematiken finns speciallärare som i dialog med undervisande lärare i matematik arbetar extra med elever som har stora behov. På liknande sätt arbetar specialpedagogerna för att fördela resurser inom ämnena svenska och engelska. Enheten har arbetat utifrån sex olika perioder, där stöd och behov justerats löpande.

Det läggs ner ett stort arbete kring varje elev för att klara skolämnena och därmed nå gymnasiebehörighet. För de elever som har störst utmaningar i skolan är mentorernas arbete som en länk mellan skola och hem oerhört viktig. Även SU-grupp (särskild undervisning) och fokustid är särskilt viktiga inslag för elever som riskerar att inte nå målen/gymnasiebehörighet. Dessa tre insatser verkar alla för att särskilt stötta eleverna i sin skolgång.

Åtgärder för förbättringar

De åtgärder som nämnts under delmål 5 har alla till syfte att förbättra förutsättningarna för elever att nå målen. Dessa insatser bör även verka för högre gymnasiebehörighet.

Till hösten 23 har engelska bas har startats. Gruppen består av 20 elever totalt, fördelad på två olika grupper. Eleverna som läser engelska bas läser det i stället för engelska i sin ordinarie klass. Även om de elever som läser på basnivå inte skulle nå betyg i åk 9, har de ett språk att bygga vidare på.

Alla vårdnadshavare som har barn på Gullhögs skolans SU-grupp kommer under hösten att erbjudas föräldrautbildning/föräldragrupp. Fem tillfällen finns inplanerade och genomförandet leds av familjebehandlare från socialtjänsten.

Delmål 7

Andelen elever som påbörjade en utbildning på Sundlergymnasiet vilka nått gymnasieexamen ska vara hög.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen elever (%) som påbörjade en utbildning på Sundlergymnasiet vilka nått gymnasieexamen ska öka. (Inom fyra år enl def SKR)	70	73	Ska öka	73–78	73–78	😊
flickor	78	75		78–80		
pojkar	64	72		69–75		

Uppföljning och analys

Andelen elever som fullföljt med examen ökar i förhållande till föregående år. Ökningen sker dock utifrån en låg nivå. De 26 elever som inte nått examen fördelar sig enligt följande:

- Nio elever med studiebevis (innebär att de gått tre år i gymnasiet, men inte uppfyllt examenskraven)
- Tre elever med gymnasieintyg (elever som följt ett program trots att de saknar betyg i grundskolans engelska)
- Tio elever som avbrutit sina gymnasiestudier
- Fyra elever är ännu inte klarlagt huruvida de nått examen utifrån att de slutför sina studier på annan gymnasieskola.

Eleverna som slutat skolgången med studiebevis gör det av olika anledningar.

I gruppen finns bland annat två elever med specifika språkliga svårigheter, tre elever med medicinska svårigheter samt tre elever med hög frånvaro i årskurs 3.

Av de tio elever som avbrutit sina studier är sex boende i Vårgårda. Tre av dessa har gått vidare till andra typer av studier och en av eleverna slutade då han fick arbete.

Åtgärder för förbättringar

De senaste årens satsning på stärkt elevhälsoarbete fortsätter. Samverkan med socialtjänst och vård är ett fortsatt prioriterat område. Samverkan med socialtjänst fungerar numera mycket väl. Detta gäller även delar av vården. Här sker ett fortsatt arbete för att förbättra samverkan.

Fokusområde Konkurrenskraftigt näringsliv

Inriktningsmål

Vårgårda ska ha ett gott näringslivsklimat och fler företag och branscher ska etablera sig i kommunen.

Delmål 1

 Vårgårda kommun ska ha ett konkurrenskraftigt och växande näringsliv.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Antal nya företagsetableringar per år.	2	3	≥2	0	1	☹️

Uppföljning och analys

Intresset för etableringar följer konjunkturen i stort och även i Vårgårda märks ett något minskat intresse för etableringsmark. Samtidigt finns aktörer som använder nedgången i ekonomin till att planera för fortsatt utveckling för sitt företag när konjunkturen vänder. Det finns i dagsläget relativt lite mark i stråket Göteborg-Vårgårda som kan erbjudas, men flera andra kommuner planerar för utökade verksamhetsområden längs stråket.

Kommunens strategi, att erbjuda flexibla tomter där den som vill etablera kan styra hur tomten ser ut, skapar potentiella problem ju fler etableringar som görs i ett område. Det är naturligt att de mindre attraktiva lägena blir kvar sist och eftersom tidigare etableringar har fått styra utformningen så kan det vara svårt att skapa funktionella tomter mot slutet.

Åtgärder för förbättringar

Kommunen behöver ständigt arbeta för att få fler företag att etablera sig i Vårgårda och därmed möjliggöra fler arbetstillfällen.

Etableringar sker i samverkan mellan Center of Innovation och förvaltningen. Förvaltningen jobbar kontinuerligt med att hitta etableringar. Arbetet med att hitta nya markområden pågår och prioriteras.

Fortsatt arbete i etableringsgruppen, aktivt arbete med de befintliga köparna av industrimark så de är fortsatt nöjda med servicen samt samordning av intressenter till industrimark med byggföretag, befintliga företag i Vårgårda samt andra aktörer som är intresserade.

Delmål 2

Antalet nystartade företag per 1000 invånare ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Antalet nystartade företag per 1000 invånare.	8,3	8,6	≥6,5	3,2	4,8	☹️

Uppföljning och analys

Resultatet för detta mål är inte direkt kopplat till den verksamhet som kommunen bedriver och kommunen har relativt liten möjlighet att påverka resultatet. Det är många faktorer som påverkar resultatet som kommunen inte kan styra över.

Utifrån den statistik som finns tillgänglig i statistikdatabasen Bisnis Analys med företagsfakta har det registrerats 39 nya företag i kommunen för perioden. 20 enskild firma (5 kvinnor och 15 män) samt 19 privata aktiebolag. Nio av de nyregistrerade företagen var också registrerade som arbetsgivare, vilket var detsamma som vid samma period förra året.

Motsvarande statistik för samma tidsperiod tidigare år är 60 st 2022, 59 st 2021, 46 st 2020 och 43 st 2019. Nyföretagandet är av stor betydelse för den samhällsekonomiska utvecklingen, eftersom de nya företagen skapar tillväxt, sysselsättning och export.

Åtgärder för förbättringar

Kommunen hanterar många frågor som är direkt avgörande för möjligheten att starta nya företag. Det handlar om olika tillstånd, tillsyn och bygglov samt tillgången till mark och lokaler.

Myndighetsutövningen har en avgörande betydelse för förutsättningarna att starta och utveckla ett företag på en ort. För att bibehålla det goda företagsklimatet behöver kommunen även fortsatt skapa förutsättningar för myndighetsrollen att utvecklas.

Handläggningstiderna är en av de allra viktigaste frågorna för företagen. Ju snabbare ett företag kan få sitt tillstånd beviljat, desto snabbare kan de komma igång med sin verksamhet. En längre tidsperiod utan besked kan innebära att en företagare står med kostnader för lokaler och sin egen lön, utan att kunna bedriva verksamhet och få intäkter.

En insats för att stimulera nyföretagandet i Alingsås, Herrljunga och Vårgårda är att Sparbanksstiftelsen valt att finansiera en satsning på NyföretagarCentrum Vårgårda som stöttar nya företag. Till exempel görs detta genom att anordna drop in-kvällar för företagare samt starta eget-kurser på fler språk.

Delmål 3

Vårgårda ska vara bland de 20 bästa kommunerna i Sverige på företagsklimat.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Placering i Svenskt Näringslivs företagsranking.	1	1	≤20	1	1	😊

Uppföljning och analys

Vårgårda kommun bibehöll första plats i Svenskt Näringslivs totala ranking 2022.

Kommunens företag och de människor som är verksamma inom dem lägger en god grund för kommunens välfärd. De beslut som tas inom företagen, med strävan om att växa, anställa, investera, importera, exportera eller lägga ner sin verksamhet ger effekter på flera områden. Det påverkar sysselsättning, skatteintäkter och utbudet av varor och tjänster.

Vad som krävs för ett bra företagsklimat i en kommun är det bara företagen i respektive kommun som kan svara på. Resultatet av enkäten som mäter det lokala företagsklimatet utgör en viktig del i rankingen av alla kommuner. Den definition av företagsklimat som Svenskt Näringsliv satt upp är: summan av de institutioner, attityder, regler och kunskaper som möter företagaren i vardagen. Det är den definition som frågorna i enkätundersökningen baserats på.

Vårgårda har i flera år legat stabilt i toppen på Svenskt Näringslivs ranking för företagsklimat. Det kräver ett ständigt arbete att ligga kvar där, men att det lokala näringslivet har en stark kraft in i kommunen i form av COI är starkt bidragande. Center of Innovation har jobbat hårt och målmedvetet med aktiviteter, i syfte att stärka och bevara det goda företagsklimatet. Kommunens tjänstepersoner, som skattas i absoluta toppen i Sverige har ett fokus där de försöker se lösningar på företagarnas utvecklingstankar. Både politik och förvaltningen är starkt medveten om att kommunen är till för medborgarnas service. Att träffas regelbundet, såsom med soppluncherna är också viktigt.

Det långsiktigt goda samarbetet i Vårgårda grundar sig i att förvaltningen har en mycket bra kommunikation med företagen och att man har en stor förståelse för att kommunen har andra villkor än näringslivet för sin verksamhet.

Svenskt Näringsliv presenterar resultatet av företagsrankingens den 20 september.

Åtgärder för förbättringar

Vårgårdas näringsliv ska växa genom att kommunen fortsatt mår om utvecklingen hos befintliga företag samt uppmuntra nya att starta och på så sätt skapa nya arbetstillfällen.

Kommunens arbete för ett gott företagsklimat, är en viktig pusselbit för att fortsatt ha växande och konkurrenskraftiga företag. En stor utmaning för företagen i Vårgårda är att hitta medarbetare med relevant utbildning. Därav arbetar COI och kommunen i samverkan kring kompetensförsörjningsfrågor.

Fokusområde Social hållbarhet – omsorg och fritid

Inriktningsmål

Alla Vårgårdabor ska ha möjlighet att leva ett gott liv i Vårgårda och utifrån sina behov få insatser av god kvalitet.

Delmål 1

Kontinuiteten för brukarna inom hemtjänsten ska vara god.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Antalet medarbetare som brukaren möter under en tvåveckorsperiod.(KKiK)	15	15	≤12	Statistik tas fram i okt	15	☹️

Uppföljning och analys

Utfallet mäts en gång per år varför det inte finns några nya data vid delårsbokslutet. Prognosen som verksamheten själv gör är att utfallet kommer bli detsamma som föregående år. Under året har hemtjänsten fortsatt ha relativt höga sjukskrivningstal varför fokus under hösten kommer vara att arbeta med detta, se åtgärder nedan.

Åtgärder för förbättringar

Under hösten kommer den kommunala hemtjänsten genomföra ett arbetsmiljöarbete som involverar samtliga medarbetare. Arbetet kommer utgå från Sunt arbetslivs metodik och under hösten kommer även ledningen tillfälligt förstärkas. Syftet med detta är att öka trivselen på arbetsplatsen, rikta fokus mot de vi är till för och därmed få en friskare arbetsplats med lägre sjukskrivningstal. Detta kommer förhoppningsvis leda till en bättre kontinuitet då timvikarier kommer behöva användas i färre fall.

En ytterligare åtgärd är förändringar i hemtjänstgrupperna vilket kommer leda till att grupperna blir fler, fast med färre medarbetare i varje, vilket kommer kunna leda till en förbättrad kontinuitet.

Delmål 2

Brukarna ska alltid bli bemötta på ett bra sätt inom särskilt boende.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andel brukare (i %) som svarar att de alltid bli bemötta på ett bra sätt i SKR:s brukarenkät.	Statistik saknas	96	100	Statistik publiceras v 40	96	😊
kvinnor	Statistik saknas	Statistik uppdelad på kön saknas		Statistik publiceras v 40		
män	Statistik saknas	Statistik uppdelad på kön saknas		Statistik publiceras v 40		

Uppföljning och analys

Inte heller detta nyckeltal har några nya data till delårsbokslutet, utan dessa kommer redovisas i samband med årsbokslut. Brukarenkäten genomfördes under våren men publiceras inte förrän senare under hösten.

Åtgärder för förbättringar

Under 2022 var utfallet enligt ovan, och med anledning av det började verksamheten arbeta med resultaten. På de olika avdelningarna på Kullingshemmet har arbetet fortskridit på olika sätt. Det finns vissa avdelningar där bemötandet överlag varit gott, både gentemot brukare och anhöriga, men även medarbetare emellan. De har arbetat med detaljerna, och anpassat arbetsuppgifterna mellan varandra. En del är bra på att städa, vårda och någon annan är bättre på att samtala/baka/pyssla med brukarna utifrån behovet. De är noga med finnas nära till hands, och fånga tillfällena och känner sina brukare. Det arbetssättet medför att brukaren känner sig sedd och lyssnad på. På andra avdelningar har bemötandet stundtals varierat, och är bland annat bakgrunden till en uppdelning av avdelningarna som nu skett.

På Vårgården har de arbetat generellt med bemötande, arbetat med lågaffektivt bemötande där det bl.a utbildats ombud i samtliga arbetsgrupper. Det har även påbörjats ett arbete med BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom) med bemötandeplaner och aktivitetsplaner för att på så sätt öka lyhördsenheten mot brukaren, utgå från dennes vilja och tolka den enskildes signaler för att förstå individens vilja och lust till saker.

Delmål 3

 Önskemål och åsikter från brukare ska tas tillvara vid omsorgsplaneringen.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andel brukare (i %) som svarar att personalen tar hänsyn till åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras (SKR:s brukarenkät) - SÄBO - Hemtjänst	Statistik saknas	SÄBO: 71 Hemtjänst: 81	≥90	Statistik publiceras v 40	SÄBO: 71 Hemtjänst: 81	
Kvinnor - SÄBO - Hemtjänst	Statistik saknas	SÄBO: könsuppdelad statistik saknas Hemtjänst: 79		Statistik publiceras v 40		
Män - SÄBO - Hemtjänst	Statistik saknas	SÄBO: könsuppdelad statistik saknas Hemtjänst: 87		Statistik publiceras v 40		

Uppföljning och analys

Inte heller detta nyckeltal har några nya data till delårsbokslutet, utan dessa kommer redovisas i samband med årsbokslut. Brukarenkäten genomfördes under våren men publiceras inte förrän senare under hösten.

Åtgärder för förbättringar

Inom ordinärt boende har det arbetats med brukarinflytande. Det har varit en central del i verksamhetens arbete att lyssna in brukarnas önskemål om hur hjälpen ska utföras. Vidare diskuteras en strategisk kompetensutvecklingsplan som innefattar utbildning för personalen inom IBIC (individens behov i centrum) samt genomförandeplaner för att öka både kunskap och förståelse för brukarens beslut och innehåll i beslutet.

På Asken deltar brukarna i planeringen tillsammans med omsorgsplaneraren och kontaktperson, och personalen har lyckats väva in aktiviteterna i vardagen, utifrån brukarens behov och önskemål. På avdelning Linden, infördes omsorgsplanerare som intervjuade alla brukare, uppdaterade alla genomförandeplaner, och berättade om allas önskemål på Verksamhetsmöten under våren.

Avdelningen har dock varit stor, och personalen har haft svårt att ställa om och tillgodose brukarnas önskemål i första hand. Fr om augusti 2023 är avdelningen delad i två mindre avdelningar, så även personalgruppen, vilket

ger en större möjlighet till att umgås med brukarna i ett mindre sammanhang, samt att lära känna dem och på det sättet tillgodose behovet av social samvaro och samtal.

På Vårdgården är individen med i planeringen, men de anhöriga är mer delaktiga i detta arbete då de boende har en demensproblematik. De anhöriga finns med, dels genom möten, dels genom levnadsberättelsen. De arbetar med att ha individen och dennes behov i fokus och har, vilket tidigare nämnts börjat arbeta med BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom). Utifrån detta görs bemötandeplaner och aktivitetsplaner för att anpassa vården och omsorgen till den enskildes önskan. Detta hjälper medarbetarna att förstå individens vilja och lust till saker och förväntas leda till en ökad förståelse för hur brukaren önskar ha saker i sin vardag. Utöver detta har verktyg skapats för ökat delaktighet för den enskilde att uttrycka sin upplevda hälsa och önskade hälsomål.

Delmål 4

Brukare som bor i grupp- eller servicebostad ska känna sig trygga med sin personal (LSS).

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andel brukare (i %) som svarar att de känner sig trygga med all sin personal i SKRs brukarenkät. - Gruppboad - Serviceboad	67 86	89 62	≥85	Statistik publiceras v 49	≥85 ≥85	😊
Kvinnor - Gruppboad - Serviceboad	Statistik saknas	Statistik saknas		Statistik publiceras v 49		
Män - Gruppboad - Serviceboad	Statistik saknas	Statistik saknas		Statistik publiceras v 49		

Uppföljning och analys

Nyckeltalet har inte några nya data till delårsbokslutet, utan dessa kommer redovisas i samband med årsbokslut. Brukarenkäten genomförs under september-oktober 2023 och resultatet kommer i november.

Åtgärder för förbättringar

Verksamheterna har under flera år arbetat med verksamhetsbeskrivningar som syftar till att tydliggöra grunduppdraget. För att även timvikarier ska kunna ha nytta av dem har det under året tagits fram kortversioner av dem i form av tavlor.

Verksamhetens utbildningsbank används löpande och vikarier har genomgått introduktionsutbildning inför sommarens. Under hösten kommer utbildningsfokus vara kring mänskliga rättigheter.

Verksamheten ser AKK (alternativ kompletterande kommunikation) som en central del i arbetet för att nå målet. I verksamheten finns AKK ombud som under hösten har särskilt uppdrag att stärka personalgruppernas kompetens i AKK.

Verksamheten planerar under hösten att förstärka samarbetet med sjuksköterskorna. Under hösten kommer även särskilt fokus vara att belysa de skydds- och begränsningsåtgärder verksamheten ibland kan behöva överväga. Det kommer ske parallellt med utbildningen kring mänskliga rättigheter.

Delmål 5

 Utredningsenhetens myndighetsutövning och övriga tjänster ska utövas med respekt för den enskilde och – så långt det är möjligt – ska utredning och val av insats genomföras och utformas tillsammans med Vårårdabon.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Sammanvägda värdet på enkät Signs of Safety - andelen positiva svar	Nytt mål 2023	Nytt mål 2023	80	97	>80	😊
kvinnor	Nytt mål 2023	Nytt mål 2023		Statistik uppdelad på kön saknas		
män	Nytt mål 2023	Nytt mål 2023		Statistik uppdelad på kön saknas		

Uppföljning och analys

De målgrupper som enkäten vänder sig till är barn, föräldrar, vuxna samt brukare och anhöriga inom LSS. Nyckeltalet är det sammanvägda värdet av alla målgruppers enkäter. Mellan januari till och med juni 2023 har 27 svar kommit in på enkäterna. 97% har varit positiva svar.

Eftersom svarsfrekvensen är så pass låg är det inte rimligt att dra några slutsatser alls av resultatet. Det belyses exempelvis av att endast fyra barn svarat på enkäten medan det under perioden januari till och med juni genomförts 140 utredningar gällande barn och unga.

Enkäterna genomförs med hjälp av ett digitalt verktyg där man via en så kallad QR kod eller länk når enkäten. Tanken är att det vid avslut och kommunikering av utredningen också ska ställas frågan om den enskilde är villig att svara på enkäten. Den finns även i pappersform om det är att föredra.

Arbetet med att implementera arbetssättet Signs of safety fortsätter. Verksamheten ser det som en viktig aktivitet för att nå måluppfyllelse. Engagemanget har varit stort hos medarbetare och ledning. Verksamheten följer, utövar nyckeltalet, implementeringen med både kvantitativa och kvalitativa uppföljningar och kan utifrån dem se vilka områden som behöver vara i fokus framöver för att ta nästa steg. Under året har 1:e socialsekreterare tjänsten inte varit besatt vilket skapat en hög arbetsbelastning för både medarbetare och chef. En misslyckad rekrytering av 1:e socialsekreterare har förlängt den perioden. Förutsättningarna för att arbeta målinriktat kommer öka när den tjänsten är besatt, men samtidigt helt avgörande att verksamheten hittar rätt person.

Åtgärder för förbättringar

Verksamheten behöver ägna tid åt att ta reda på rotorsakerna till den låga svarsfrekvensen samt utifrån det ta fram förbättringar. Utifrån det vi vet idag verkar inte det största problemet vara att enskilda inte vill svara på enkäten, utan snarare att frågan om deltagande alltför sällan ställs. En analysfråga borde vara i vilket syfte (varför) enkäten genomförs. Utan ett tydligt svar på det riskerar medarbetarnas engagemang att vara lågt. Analysen behöver göras tillsammans med medarbetarna på utredningsenheten.

Inom LSS har en högre andel tillfrågats om deltagande i enkäten jämfört med de andra målgrupperna, men det är inte så många som svarat av brukarna. En möjlig orsak kan vara hur enkäten distribueras. Om det sker via mail eller brev kan det vara en nackdel för svarsfrekvensen. Sannolikt är det en fördel om frågan ställs vid fysiska möten bland annat beroende på att ett anpassat stöd då lättare kan erbjudas.

I verksamhetens uppföljningar syns positiva förändringar, bland annat att utredningar skrivs med enklare språk och att orsaken till varje utredning tydliggörs mer och bättre för den enskilde.

Fokus under början av hösten behöver vara att tillsätta vakanta tjänster och därmed skapa förutsättningar att fortsätta det långsiktiga arbetet mot målet. Under sommaren har dessutom tre socialsekreterartjänster på utredningsenheten blivit vakanta. Rekryteringar pågår.

Delmål 6

Förkorta genomsnittstiden för Vårgårdabor i behov av ekonomiskt bistånd.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andel vuxna biståndstagare (i %) med långvarigt ekonomiskt bistånd.	26,4	24,3	bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	28,9	bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	😊
kvinnor	28,8	26,7		28,3		
män	24,2	21,8		29,6		

Uppföljning och analys

Under 2022 har en ökning av antalet med långvarigt ekonomiskt bistånd uppmärksamrats. Året innan var det en nedgång då många kom in via extratjänster till arbete. Under 2022 jobbade verksamheten med "Vårgårda-modellen" men den berörde färre antal personer. Det är också en målgrupp som behöver mycket stöd och att arbetsgivare som tar emot dessa individer behöver stöd i början. Tendensen är också att allt fler mår psykiskt dåligt och är sjukskrivna vilket gör att de inte står till arbetsmarknads förfogande men fortfarande uppbär ekonomiskt bistånd som försörjning. Denna grupp är svårare att arbeta med.

Åtgärder för förbättringar

För att ytterligare sänka försörjningsstödet behöver verksamheten se över hur de kan stötta individer med sjukskrivningar i deras kontakt med vård samt rehabilitering, kanske behövs en annan inriktning på Viaduct. Nära samverkan med vården är under uppbyggnad.

Delmål 7

Fler barn och ungdomar ska ha en meningsfull fritid.

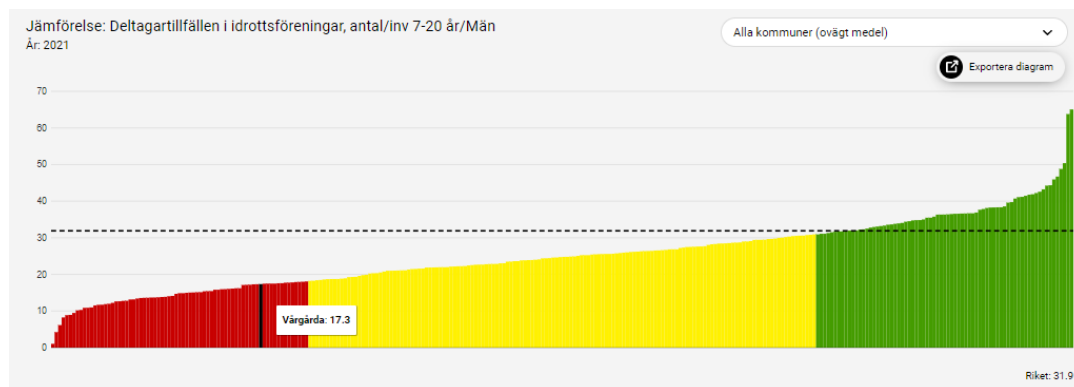
Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, per invånare barn och ungdomar 7–20 år.	17	16	≥25	Statistik publiceras v 48	<25	😞
flickor	15	15		Statistik publiceras v 48		
pojkar	19	17		Statistik publiceras v 48		

Uppföljning och analys

När förvaltningen analyserat tidigare års inrapporterade statistik har man funnit flera förklaringar till varför målvärdet försämrats på senare år. Analysen av den inrapporterade statistiken visar också att mätvärdets resultat inte speglar antalet deltagartillfällen i verkligheten.

Bland annat kan konstateras att några föreningar som bedriver idrottsverksamhet där många flickor deltar, inte rapporterar detta till Idrott Onlines Vårgårdastatistik.

Deltagartillfällena minskar för såväl flickor som pojkar för både åldersgrupperna 7-12 år samt 13-16 år. Dock ökar antalet deltagartillfällen för både flickor och pojkar i åldrarna 17-20 år, vilket är ett positivt trendbrott i jämförelse med riket.

Åtgärder för förbättringar

Förvaltningen arbetar med en rad åtgärder för att öka antalet deltagartillfällen bland annat genom att vara en pilotkommun i Generation Peps kommunsatsning. Tillsammans med RF-SISU och Herrljunga kommun har förvaltningen också tagit fram ett utbildningsprogram som ska stärka föreningarna i deras arbete med jämställdhet, diskriminering och droger kallat Utmärkt förening.

Förvaltningen planerar att fortsatt möta föreningarna genom gemensamma träffar och föreningsbesök för att ta reda på hur kommunen kan stötta föreningarna i att öka antalet deltagartillfällen för barn och unga.

Fokusområde Social hållbarhet - organisation

Inriktningsmål

Kommunen ska uppnå god kvalitet, ökad effektivitet och ökat värdeskapande för Vårgårdaborna.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare där aktivt jämställdhetsarbete ska genomsyra kommunens verksamheter.

Delmål 1

 Andelen heltidsanställningar månadsavlönade ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Andelen heltidsanställda månadsavlönade i %.	91	92	Ska öka	93	94	😊
kvinnor	91	92		92		
män	93	93		95		

Uppföljning och analys

Andelen tillsvidareanställda heltidsanställda ökar för varje år. En nivå på 100 % är dock svårt att uppnå, då det finns vissa anställningar där det är mycket svårt att få till heltidsanställning hos en och samma arbetsgivare. Vidare finns det medarbetare som inte velat ändra sina anställningsavtal till heltid.

Åtgärder för förbättringar

Alla planerade åtgärder är vidtagna.

Delmål 2

 Vårgårda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med hög personalkontinuitet.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Personalomsättning - andel medarbetare avgångna till extern arbetsgivare. (redovisas per verksamhet)	Statistik saknas	12,8 15,8*)	<10	9,5	11	😞

*) Om man räknar in samtliga avgångsorsaker (så som till exempel arbetsbrist och omorganisation) var personalomsättningen 15,8 %.

Uppföljning och analys

Personalomsättningen mellan 1 jan 2023 till och med 31 aug 2023 är 9,5 % i Vårgårda kommun. Utifrån detta prognostiseras personalomsättningen vara 11% på helår, då personalomsättningen ofta är högre under våren. Vad gäller avgångsenkäter som skickas ut från personalavdelningen (skall inte blandas ihop med avgångsintervjuer mellan chef och medarbetare) till de tillsvidareanställda som avslutat sin anställning har det hitintills inkommit 19 svar. Av de 19 är det 17 som tagit anställning i offentliga verksamheter och två som sökt sig till privata näringslivet. Avgångsorsakerna är mångfacetterade och har flera orsaksgrunder. Av de som svarat anges som avgångsorsaker bland annat resväg, lön, arbetets innehåll, utveckling, ledarskap, organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Åtgärder för förbättringar

En sammanställning av avgångsintervjuer återstår att göra i samtliga verksamheter där syftet är att få fram eventuella gemensamma nämnare som med fördel arbetas med inom hela verksamhetsområden. Några verksamheter arbetar redan med detta. Det återstår också att färdigställa den pågående övergripande strategin för kompetensförsörjning, där delar av kompetensförsörjningen samordnas på övergripande nivå.

Rent generellt påverkar förstås andra områden personalomsättningen, så som arbetsmiljöarbetet i stort, ledarskapet, medarbetarskapet och därmed möjlighet att påverka utveckling och engagemang samt också ekonomin i kommunen och verksamheten.

Delmål 3

Sjukfrånvaron ska vara låg.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Sjukfrånvaro i % av arbetstid.	6,7	7,8	<5	7,5	7,0	☹️
kvinnor	7,2	8,5		8,3		
män	4,6	5,2		4,1		

Uppföljning och analys

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,5 % vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år som låg på 8,2%. (tabellen ovan visar helår för 2021–2022).

Den höga topp i sjukfrånvaron som sågs i början av 2022 till följd av Covid-utbrott, ses inte motsvarande period 2023, vilket förklarar merparten av nedgången. Sjukfrånvaron har minskat för båda könen men är totalt sett högre bland kvinnor än män.

Åtgärder för förbättringar

Det finns ingen quickfix gällande att komma till rätta med sjukfrånvaron, utan det är det systematiska förbättringsarbetet gällande arbetsmiljö och där de förebyggande åtgärderna som ofta påvisar störst effekt. Respektive enhet har kontroll på sina rehabiliteringsärenden och det arbetas med dessa enligt de rehab-planer som görs. Ett större arbete med Vård och omsorg sätts under hösten tillsammans med Sunt arbetsliv med syftet att förbättra arbetsmiljö och sänka sjukfrånvaron. Inom skolan arbetas med hot och våld utifrån lärares arbetssituation med utbildning utifrån den organisatoriska och sociala arbetssituationen som råder där.

Sjuktalet följs också upp i personaluppföljningarna som sker i respektive verksamhet, där åtgärder och resultat ligger på agendan.

Delmål 4

Hållbart medarbetarengagemang för kommunens medarbetare ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Sammanvägt index för frågorna kring hållbart medarbetarengagemang (HME) i medarbetarenkäten, - motivation - ledarskap - styrning	74 75 73 75	77 78 76 78	>85	77	80	☹️
kvinnor	Insamling per kön ej genomförd	77		77		
män	Insamling per kön ej genomförd	78		78		

Uppföljning och analys

SKR och RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser) lägger stor vikt vid att utvärdera verksamheterna i kommuner och regioner utifrån resultat och kvalitet. Medarbetarnas bidrag är i högsta grad kopplat till detta och därmed också den arbetsgivarpolitik som bedrivs på arbetsplatsen. Därför erbjuds ett verktyg för att kontinuerligt utvärdera arbetsgivarpolitiken med bäring på Hållbart medarbetarengagemang (HME). Det görs genom en enkät – HME-enkäten – innehållande nio frågeställningar, i form av påståenden, som mäter förutsättningarna för medarbetarengagemang. Syftet är dels att skapa ett underlag för analys av den egna organisation, dels att skapa ett jämförelsematerial tillsammans med andra organisationer, men också att skapa analysmöjligheter för kopplingen mellan medarbetarengagemang, verksamhetsresultat och ekonomi. Anledningen till att enkäten fokuserar på medarbetarengagemang är att det bedöms vara en av de viktigaste förutsättningarna för en organisations förmåga att nå goda resultat. I personalintensiva verksamheter är detta särskilt tydligt.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) är uppdelat på tre delindex Motivation, Ledarskap och Styrning. Dessa har på olika sätt och i olika utsträckning bäring på nivån på, förutsättningarna för- och förmågan att ta tillvara på medarbetarengagemanget. Vid studier av framgångsfaktorer för verksamheter i kommuner och regioner har dessa områden också framstått som särskilt viktiga.

Medarbetarenkäten i Vårgårda innehåller bland annat de nio HME-frågorna. Fram tills 2020 har enkäten genomförts vartannat år, men från och med 2020 genomförs den årligen.

Delfrågor Hållbart medarbetarengagemang	Delindex 2020	Delindex 2021	Delindex 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Motivation	83	75	78	78	78
1a. Mitt arbete känns meningsfullt	91	85	87	88	85
1b. Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete	79	70	75	75	75
1c. Jag ser fram emot att gå till arbetet	78	69	72	72	75
Ledarskap	81	73	76	75	79
2a. Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser	78	68	74	75	77
2b. Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare	83	77	75	72	78
2c. Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete	81	73	79	79	82
Styrning	81	75	78	77	76
3a. Jag är insatt i min arbetsplats mål	85	81	82	82	81

3b. Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt	72	64	65	65	64
3c. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete	86	81	85	85	85

Det sammantagna resultatet av samtliga frågeställningar utgör totalindex hållbart medarbetarengagemang (HME). Begreppet hållbart markerar att detta index för medarbetarengagemang, till skillnad från de flesta andra, inte primärt fokuserar på själva nivån på engagemanget utan snarare på chefernas och organisationens förmåga att främja, ta tillvara, och bygga vidare på detta engagemang. Generellt har resultaten på de nio delfrågorna försämrats jämfört med föregående år.

Åtgärder för förbättringar

Analys av enheternas resultat samt framtagande av förbättringsåtgärder behöver ske på respektive enhet tillsammans med medarbetarna.

Kommunövergripande har ett större arbete inletts "tillsammans mot den goda kommunen" vars syfte är att öka kvalitet, medarbetarnas delaktighet och därmed arbetsmiljö. Ett chefs- och ledarprogram har också startats med att ge första linjens chefer ett ledarutvecklingsprogram, där syftet är att rusta chefer i det personliga ledarskapet för att förbättra arbetsmiljön i vid mening. Dessa båda kommunövergripande satsningar förväntas att ge positivt utfall på HME-frågorna i de kommande årliga medarbetarundersökningarna.

Målområde Hållbar ekonomi och finansiering

Inriktningsmål

I Vårgårda kommun är innebörden av god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv att:

- varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Delmål 1

 Det ekonomiska resultatet i Vårgårda kommun ska under åren i snitt vara > 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Resultatet (%) i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag.	4,1	4,5	1,1	2,4	1,2	😊

Uppföljning och analys

Kommunfullmäktige har under året tagit två beslut om budgetändringar. Kommunfullmäktige tog beslut om tilläggsbudget § 69 2023-05-10 och om finansiering av detaljplan § 84 2023-06-14. Besluten innebär att det budgeterade resultatet för året är 9,6 mnkr vilket motsvarar en resultatnivå 1,1 procent.

Prognosen visar att det ekonomiska resultatet för det innevarande året inte når upp till 2,0 % i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Sett ur ett femårsperspektiv klarar Vårgårda kommun att nå upp till resultatmålet, i snitt blir nyckeltalet 2,7 %.

Åtgärder för förbättringar

För att Vårgårda kommun ska kunna uppnå målet behöver framför allt förvaltningens kostnader hålls inom budgeterad nivå. Strategin är att löpande uppföljningar sker under året, samt att snabba åtgärder sätts in vid avvikelser som påverkar nyckeltalet negativt.

Delmål 2

 Soliditeten (eget kapital i förhållande till balansomslutning) ska minst uppgå till 40 %.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 31/8-23	Prognos 2023	Prognos-symbol
Eget kapital (%) i förhållande till balansomslutning.	40,2	40,4	>40	41,5	39,7	😞

Uppföljning och analys

Kommunen har valt att hålla en hög investeringsnivå i förhållande till resultatnivå tillsammans med avskrivningar. Målet är att kommunen inte understiger nivån 40 % i soliditet. För att nå upp till målsättningen behöver

kommunens egna kapital öka i samma eller i högre takt än balansomslutningen. De senaste årens goda resultat har bidragit till att det egna kapitalet har stärkts.

Åtgärder för förbättringar

Investeringsnivån i kommunen innebär att budgeterade resultat behöver hållas, samtidigt som investeringsbehovet måste utvärderas kontinuerligt.

Uppdrag till förvaltningen

Alliansen ger förvaltningen i uppdrag att utarbeta en handlingsplan inom förebyggande verksamhet gällande barn och ungdomar. I uppdraget ingår att instifta en uppsökande verksamhet med hembesök samt utöka samarbetet mellan skola, socialtjänst och polismyndighet.

Uppföljning

Förvaltningen har sedan tidigare en struktur för samverkan där verksamhetschefer för grundskola/förskola, gymnasium, kultur och fritid samt socialtjänst regelbundet träffas. Till dessa grupper finns två förbättringsteam kopplade, ett som riktar sig till medarbetare som arbetar med yngre barn, och en för de som arbetar med äldre barn. Det förbättringsteam som riktar sig till yngre barn har ett uppdrag att kartlägga vilka föräldrastödjande insatser som redan nu finns, vilka målgrupper som nås, och vad det saknas för insatser. Detta kommer att redogöras för under hösten och är att se som en kartläggning och handlingsplan av det förebyggande arbetet för att därefter eventuellt ta fler steg vidare.

Angående den delen av uppdraget som rör hembesök så har resursenheten fått i uppdrag att initiera kontakt med BVC och utröna möjligheterna, samt lämna förslag på hur ett samarbete kring hembesök till nyblivna föräldrar skulle kunna se ut. Detta utifrån det arbete som många kommuner gjort där man inom ramen för Familjecentralen genomfört gemensamma hembesök till förstagångsföräldrar.

Kring önskan om det utökade samarbetet mellan socialtjänst, skola och polis så har ovan nämnda förbättringsteam som riktar sig till äldre barn fått ett uppdrag att tillsammans fundera kring om det finns behov av en utökad samverkan, och i så fall i vilket syfte och hur den skulle kunna se ut. Förbättringsteamet består redan idag av representanter från såväl skola, socialtjänst som kommunpolis, så viss samverkan finns redan.

Undersöka hur fler elever kan ges möjlighet att driva UF-företag.

Uppföljning

Läsåret 2023/2024 läser sex elever som inte har det som en obligatorisk kurs UF. Det är en ökning sedan tidigare år, vilket sannolikt beror på att undervisande lärare under året talade med elever i år två om kursen ytterligare en gång, vilket ledde till att ytterligare någon elev valde kursen.

Sedan tidigare är det obligatoriskt för elever på Ekonomiprogrammet och Handels- och administrationsprogrammet att läsa kursen Entreprenörskap och företagande, vilken innebär att eleverna driver ett UF-företag.

Kommunförvaltningens verksamhet

Utbildning Förskola och F-9

Under de senaste åren har antalet barn i förskolan ökat kraftigt. Den trenden har nu vänt, vilket bland annat märks på att barnafödandet är lägre än tidigare år. Vårgårdas största barnkullar befinner sig nu i de tidiga skolåren.

De kommunala förskolorna arbetar med att synliggöra samtliga läroplansmål och öka förskolans likvärdighet. Målet är att det systematiska kvalitetsarbetet ska tydliggöras utifrån vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande. Förskolan i Vårgårda samarbetar med forskare från flera olika lärosäten, till exempel Göteborgs universitet och Gävle högskola. Under läsåret 23/24 kommer särskilda kompetensinsatser riktas mot förbättrad språkutveckling medveten lärmiljö.

Skolorna fortsätter förbättringsarbetet inom de tre fokusområdena professionsutveckling, stöd och ökad närvaro. Under föregående läsår genomfördes flera utbildningsinsatser och föreläsningar kring områdena, men till detta läsår sker arbetet i högre grad enhetsvis. Rektorsgruppen kommer särskilt att fokusera på utvärdering av undervisning.

Den ökade ohälsan bland barn och unga i Sverige, märks även i Vårgårdas utbildningsverksamheter. För att kunna ge alla barn och elever de bästa tänkbara förutsättningarna för ökade kunskaper och ett bra liv, sker kontinuerlig samverkan med många aktörer. Dels inom kommunen där socialtjänst och kultur och fritid är viktiga samarbetspartners. Men även genom olika projekt med bland annat företagare och näringsliv.

I början av 2023 kompletterades Fridhemsskolans lokaler med motsvarande åtta klassrum. Detta för att ha kapacitet att utöka verksamheten från en klass till två inom varje årskurs. Näst på tur lokalmässigt är Kesbergets förskola, som beräknas stå klar sommaren 2024. Kesbergets förskola övertar befintlig verksamhet i Tånga, Paviljongen och Västerbo. Den nya förskolan inrymmer åtta avdelningar och är lokaliserad där Björkhyddans förskola tidigare låg.

Utbildning Gymnasieskola

Sedan flera år tillbaka har det skett en systematisk satsning på skolans elevhälsoarbete för att nå den politiska målsättningen kring fullföljda studier. De senaste åren har arbetet i hög utsträckning fokuserats kring elevhälsans samverkan med andra instanser, bland annat socialtjänst och vård. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta framgent.

Fortsatt arbete sker kring elevinflytande, närvaro och värdegrund. Många elever har högre frånvaro nu än innan pandemin. Skolan utvecklar därför sina rutiner kring frånvaroutredningar.

Musikskolan finns alltså kvar i Kesbergsskolans lokaler, vilket förblir problematiskt ur arbetsmiljösynpunkt. Byggnation av musikskolan i anslutning till Kulturen pågår och kommer att vara färdig 2024.

Samhällsbyggnad

Den första delen av året har präglats av de ekonomiska förutsättningar som påbörjades innan året. Inom flera områden har prisutvecklingen fått stor påverkan på ekonomin, vilket märks särskilt inom kommunens måltidsverksamhet och inom bygg- och anläggning samt transport. Kommunen påverkas naturligtvis negativt ekonomiskt av högre priser men även näringslivet påverkas negativt. Planerade bostads- och industriprojekt pausas eller ställs in och osäkerheten har ökat inför flera upphandlingar.

I början av året antog kommunfullmäktige en fördjupad översiktsplan för Vårgårda tätort – en plan som ger uttryck för hur kommunen vill att tätorten och dess omgivning utvecklas de kommande åren. Det är en tydlig bild som vuxit fram där vi tillsammans vill utveckla de styrkor som finns i tätorten, med arbetsplatser längs våra starka infrastrukturstråk och nära kopplingar till natur och rekreation.

Den fördjupade översiktsplanen kommer påverka den fysiska planeringen under många år, men redan nu märker kommunen att intressen för vissa, i planen utpekade områden, ökar. Detta har resulterat i nya arbeten med detaljplaner för verksamhetsmark i de områden som är aktuella i planen – längs med E20 och väg 181.

Den nya detaljplanen för Mjölnaren har antagits. Planen innehåller en ny vårdcentral, som ersättning för den befintliga och möjlighet att förtäta byggnationen där vårdcentralen är belägen idag. Förhoppningen är att det kan ge ett välkommet tillskott av bostadsbyggnation de närmaste åren.

Arbetet med lokalförsörjning fortsätter och kommunens investeringsintensiva period fortgår. Under året har projekten med ny förskola i tätorten och ny musikskola kommit vidare till byggnation och när det gäller nytt äldreboende har partneringupphandling genomförts. Den höga graden av investeringar tillsammans med prisökningar inom byggsektorn gör det tydligt att kommunen måste arbeta med lokaleffektivitet och göra kloka val framöver för att kunna bibehålla en kvalitativ verksamhet.

Planeringen av utökningen inom vatten- och avloppsanläggningarna har pågått under flera år. Förstärkning har skett för leverans av vatten och under året har förvaltningen kunnat presentera utredningar och förslag på nytt vattenverk. Även reningsverket står inför kommande investeringar samtidigt som behovet av underhåll i det befintliga ledningsnätet dras med stora behov. Liksom med andra frågor tydliggörs vikten av att fatta väl avvägda beslut inför framtiden som säkrar kommunens tillgång på tjänsterna samtidigt som det sker på ett så effektivt sätt som möjligt.

Vård och Omsorg

Inom vård och omsorg har fokus under året varit att ställa om och förbereda inför en allt större andel äldre i samhället. Under föregående år genomfördes en större omorganisation, samtidigt som det inkom mycket synpunkter på verksamheten och brukarundersökningen visade på relativt låga resultat. Med anledning av det har mycket fokus även legat på att få grunduppdraget att fungera ute i verksamheterna. Under hösten kommer den kommunala hemtjänsten att genomföra ett arbetsmiljöarbete.

Vid årsskiftet flyttade biståndshandläggarna från utredningsenheten till en ny enhet inom Vård och omsorg med en ny enhetschef. Detta förväntas leda till mer stringenta bedömningar och en förbättrad samverkan mellan beställare och utförare.

Den tekniska utvecklingen sker snabbt, och så även inom vård och omsorg. Både medarbetare, brukare och anhöriga förväntas sig att verksamheten utvecklas i samma takt som övriga samhället vilket ställer krav på omställning och delvis förändrade arbetssätt. Verksamhetens mål är att ge medarbetare möjlighet att arbeta helt mobilt för att minska ledtiden och skapa en bättre arbetsmiljö. Det skapar även en bättre delaktighet och ett tryggare utförande av insatser för omsorgstagarna.

Kompetensförsörjningen är fortsatt svår, men uppfattningen är ändå att det är något lättare än tidigare. Det har visserligen varit svårigheter att bemanna under sommarens mest kritiska veckor, men föregående år var det än värre med betydligt fler övertidstimmar. Inom hälso- och sjukvårdsenheten har en avsevärd förbättring skett då det under sommaren inte krävts någon typ av inhyrd personal. Med många nya medarbetare ökar också riskerna för fel och kvalitetsbrister. Att bli bättre på att behålla och utveckla de medarbetare som finns i verksamheten, är därför en av förvaltningens viktigaste strategiska utmaningar.

Under föregående år genomförde IVO en granskning av samtliga särskilda boenden i Sverige. Under våren fick Vårgårda sitt beslut där det framkom kritik. Detta har lett till en del diskussioner då samtliga kommuner fått kritik, utan tydligt svar på vad som behöver förbättras, samt att granskningen till del skett under pandemin.

Under året har det även blivit klart med entreprenör som ska finnas med och bygga det nya särskilda boendet som planeras.

Socialtjänst

Arbetsmarknaden i Vårgårda är god, vilket gör att andelen som uppbär ekonomiskt bistånd varit förhållandevis låg. Dock har prisbasbeloppet höjts, och därmed även kostnaderna för ekonomiskt bistånd, vilket gjort att kostnaderna trots detta ökar. Ett arbete som påbörjades under föregående år är arbetet med att växla försörjningsstöd till anställningar för att underlätta vägen till ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. Under året har även arbetsmarknadsenheten och den kommunala vuxenutbildningen arbetat för att närma sig varandra. Av de personer som saknar arbete står många långt ifrån arbetsmarknaden, det kan handla om det svenska språket, eller att de helt saknar gymnasieutbildning. Vuxenutbildningen blir då viktig för att rusta dessa individer för arbete.

Även för kommunen som arbetsgivare är vuxenutbildningen en viktig part då det är stark konkurrens om den arbetskraft som finns och det är av vikt att Vårgårda-bor finns anställningsbara för den kommunala sektorn om den framtida välfärdsutmaningen ska klaras av. För att kunna bedriva en god välfärd är det av vikt att kunna rekrytera medarbetare med rätt kompetens, samt att kunna erbjuda en god arbetsmiljö där människor trivs och vill stanna kvar och utveckla arbetet.

Medarbetare möter ständigt människor i utsatthet vilket är påfrestande och stundtals tungt. Ett hårdnande samhällsklimat och den övervältringseffekt som blir när andra instanser är mer restriktiva med sina ansvarsområden gör att allt fler individer vänder sig till socialtjänsten med

en komplex problematik. Detta kombinerat med omgivningens höjda förväntningar på verksamheterna och på den enskilde medarbetaren är utmanande. Inom utrednings- och resursenheten kommer arbetet med förhållningssättet Signs of Safety att fortsätta. Där är målsättningen att fortsatt hitta lösningar på hemmaplan och att alla Vårgårda-bor ska få möjlighet att växa och utvecklas i det egna samhället med stöd av den egna familjen

De demografiska förutsättningarna för kommunen fortsätter att påverka verksamheten då framför allt andelen äldre ökar, en ökad population leder till ökad efterfrågan på verksamhetens insatser.

Inom området funktionsstöd så pågår även där ett förbättringsarbete. Under föregående år har den dagliga verksamheten förändrats för att bättre möta målgruppens behov. Ett arbete som skett är att tillsammans med det lokala näringslivet skapa praktikplatser för personer med funktionsnedsättningar. Även på boendena sker ett aktivt arbete med att individanpassa stöd. Ett pågående arbete är att arbeta med boendekarriärer för dem som har möjlighet. Detta innebär att de som bor på servicebostad ska ha möjlighet att flytta vidare till en egen satellitlägenhet i syfte att generera en ökad självständighet.

Försäkringskassans förändrade praxis vad gäller åtstramningar inom personlig assistans har under flera år påverkat kommunen. Vid årsskiftet trädde förändringar inom LSS-lagstiftningen i kraft som förväntades underlätta för individer med stort behov av stöd att få tillgång till statlig assistans. Det har dock ännu inte märkts någon effekt av detta i den kommunala sektorn, framför allt då det verkar som att Försäkringskassan fortsätter att ge avslag i syfte att låta Förvaltningsrätten ta ställning till och döma ut ny praxis utifrån lagstiftningen.

En förutsättning för att kunna nå de kommunala målen framledes är en utökad samverkan, mellan verksamheterna, samt mellan kommun och övriga myndigheter och organisationer i samhället. Detta inte minst när det kommer till barn och ungas uppväxtvillkor där det behöver finnas breda satsningar för att tillförsäkra att alla barn har goda uppväxtvillkor och får det stöd de behöver oavsett om det kommer från föräldrar, civilsamhälle, kommun eller region.

Kultur och Fritid

Arbetet fortsätter med att utveckla Vårgårda bibliotek (med ungdomsverksamheten Bubblan) till en ännu bättre mötesplats för medborgare och besökare i alla åldrar sker bland annat genom generösa öppettider, ett brett programinnehåll och fler aktiviteter. Tillsammans med övriga verksamheter sker ett strategiskt förebyggande arbete riktat mot unga vuxna.

Verksamheten har också haft fokus på kulturutveckling för att få till ett bredare och fylligare utbud av kulturaktiviteter för medborgare i alla åldrar. Att utveckla byggnaden Kulturen till en öppnare mötesplats är en del av detta arbete.

Det råder idag stor brist på träningstider för inomhusidrotter på fullstorleksplan. Förvaltningen arbetar med att skapa möjligheter för fler träningstider på både kort och lång sikt. Ett av verksamhetens viktigaste uppdrag är som alltid att stötta kommunens föreningsliv i arbetet med att göra Vårgårda kommun till en bättre kommun att leva och bo i. Föreningarnas ungdomsledare är viktiga förebilder och är med och fostrar barn och ungdomar. Vårgårda kommun ska fortsätta arbetet med att stötta och motivera dagens och morgondagens ungdomsledare i kommunens föreningar.

Strategisk planering och utveckling

Miljöberedningen har startat upp sitt arbete, Arbetet ska utmynna i en ny miljöstrategi som ska antas av fullmäktige 2024.

På lokal nivå har frågor om el, effekt och överföringskapacitet i elnätet varit i fokus och arbetet med att utreda och diskutera vidare kring de frågorna kommer att fortsätta under året och kommande år. Förra året genomfördes med hjälp av en konsult en dialog med de 15 största elförbrukande företagen för att tillsammans med både dessa och elnätsägaren (Vattenfall) utreda hur situationen är i Vårgårda. Detta är en avgörande fråga för näringslivet och dess framtida utveckling, både i relativ närtid (3–5 år) och på längre sikt.

Utredningen visar att det är viktigt att snarast vidta ett antal åtgärder tillsammans med berörda aktörer (näringslivet, grannkommuner, Vattenfall) för att säkerställa en fortsatt god möjlighet för både befintliga verksamheter att utvecklas och för nya företag att i framtiden etablera sig. Bland de åtgärder som föreslagits finns bl.a. fortsatt dialog med näringslivet om att bygga ut produktionen av förnybar el och energi lokalt och att utreda möjligheten att förstärka elnätet in till Vårgårda genom att bygga en luftledning på 130 kV från någon av grannkommunerna. Arbetet med de föreslagna åtgärderna kommer att fortsätta under 2023 och 2024 under ledning av kommunen och COI.

Det som kännetecknar de verksamheter som har goda och hållbara resultat över tid, såväl vad gäller verksamhetens resultat som ekonomi, nöjda medarbetare som trivs och nöjda intressenter är att alla i verksamheten arbetar med förbättringar hela tiden. Förvaltningen har 2022 genomfört ett förbättringsprogram kallat Tillsammans mot den goda kommunen för kommunens alla ledare (chefer, fackliga ledare samt utvecklingsledare) tillsammans med forskare. Förbättringsprogrammet syftar till att på ett bättre sätt leda verksamheten och tillvarata medarbetarnas kunskap och engagemang med mål att förbättra verksamheten för Vårgårda-borna. Genom att identifiera grundorsaker till problem och utmaningar inom kommunens verksamheter kan förbättrade arbetssätt leda till en ökad kvalitet. Detta tror förvaltningen är ett framgångsrikt sätt att arbeta mer värdeskapande samt nå visionen om den goda kommunen. Detta är också ett sätt att skapa en hållbar ekonomi genom minskade kvalitetsbristkostnader.

Kommunikations- och informationssäkerhetsfrågor är under stor påverkan från omvärlden. Digitalisering av verksamhet och processer har pågått länge och det är tydligt att det nu beslutas om allt fler regelverk för att hantera och få kontroll på informationsmängder som genereras utifrån detta. Praxis för GDPR medför nya arbetssätt, nya direktiv och nya förordningar inom andra områden medför ständiga anpassningar.

Kommunens webbplats är en relevant kanal för medborgare, företag och föreningar. Allt fler använder vargards.se för att hitta information, utföra tjänster och att kommunicera med kommunen. Med anledning av det pågår ett arbete med att utveckla en ny webbplats med hög användbarhet, god funktionalitet och högre tillgänglighet för alla. Målet är att skapa en webbplats anpassad för dagens användarbeteende och krav. Webbplatsen kommer att lanseras hösten 2023.

Samtidigt råder osäkerhet i världen. Kommunikationsfunktionen arbetar med att införa säker kommunikation för höjd beredskap, Signalskydd med tillhörande organisation, struktur och regler. Dessutom sker det fler avvikande händelser då det finns en ändrad bedömning av vä-

dervarningar (konsekvensbaserade vädervarningar) samt fler påverkansoperationer mot samhället i spåren av läget i världen. Desinformation och informationspåverkan är fokus för flera åtgärder även för Vårgårda kommun.

Det pågår ett fortsatt arbete inom kommunen med krisberedskap och civilt försvar i syfte att stärka kommunens förmåga att förebygga och hantera fredstida krissituationer, krigsfara och ytterst krig. Vårgårda kommun samverkar bland annat med Länsstyrelsen Västra Götaland och nätverksgruppen Civil Beredskap Sjuhärad i frågor angående civil beredskap.

Det har påbörjats ett samverkansarbete för att stärka kommunens arbete med det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Aktuellt samverkansarbete kommer intensifieras under hösten 2023. Kommunen ska enligt gällande lagstiftning analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Det slutliga sammanställningsarbetet pågår. Kommunen ska rapportera resultatet av analysen till Länsstyrelsen Västra Götaland i krypterad form senast 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunalfullmäktige.

Samtliga skyddsrum i kommunala byggnader, inklusive Vårgårda Bostäder, har kontrollerats fysiskt. Den digitala skyddsrumskartan hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har justerats i syfte att den ska vara överensstämmande med de fysiska skyddsrummen. En inventeringslista med möjliga skyddade utrymmen i kommunala byggnader, inklusive Vårgårda Bostäder, har upprättats och skickats till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap under 2023.

Styrel är en metod som Energimyndigheten tagit fram tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Svenska Kraftnät för att samhällsviktiga elanvändare ska kunna identifieras och prioriteras. Under 2023 har arbetet med Styrel i Vårgårda påbörjats (arbetet genomförs var fjärde år) och ska färdigställas i slutet av 2023.

Det brottsförebyggande arbetet är prioriterat och i det lokala arbetet har kommunerna en särskilt viktig roll. Enligt ny lagstiftning ska kommunerna kartlägga brottsligheten inom sitt geografiska område och ta fram en lägesbild.

Det har under 2023 genomförts ett arbete med att ta fram en metod för inhämtning av uppgifter till den lägesbild som ska upprättas enligt lagstiftningen. Aktuell metod har utvecklats inom det befintliga GIS-systemet. En framtagen app för ändamålet testas av en pilotgrupp i syfte att kontrollera tillförlitlighet, ändamålsenlighet, användarvänlighet med mera och en slutlig utvärdering kommer ske i november 2023.

Kansli

Arkivarbetet fortlöper med fokus på Boråsregionens gemensamma arbete med införande av e-arkiv. Detta genomförs i projektform till och med 2024.

Kansliet har tillsammans med SPU genomfört utbildning för förtroendevalda utifrån att det är en ny mandatperiod.

Ekonomi

Ekonomiavdelningen har under året fortsatt arbetet med avdelningens långsiktiga mål med fokus på fyra områden som representerar olika perspektiv i avdelningens uppdrag; personalekonomi, internhandel, analysera och effektivisera samt digitalisering. Arbetet med att kartlägga kommunernas leasingavtal och deras kostnadseffekter har fortsatt under våren och kommunernas redovisning av leasingkostnader har anpassats till gällande rekommendationer.

Ekonomiska utmaningar och högre kostnadsläge i kommunernas verksamheter har påverkat även ekonomiavdelningens arbete i form av större efterfrågan av stöd och förslag till lösningar för att underlätta den ekonomiska situationen.

Ny upphandling av upphandlingsfunktionen genomfördes under våren. Företaget Zango AB tilldelades uppdraget utifrån att de hade högst poäng vad gäller pris och kvalitet inom upphandlingsområdet. Upphandlingen överklagades till förvaltningsrätten och har därför inte vunnit laga kraft. Under tiden har ett tillfälligt avtal tecknats med Zango kring upphandlingstjänster.

Konsultstöd har tagits in under våren för att täcka en del av vakant kontrollertjänst. Under tider av vakanser har medarbetare bidragit till konstruktiva lösningar genom att utveckla och bredda sin kompetens. En bredare kompetens och verksamhetsövergripande lösningar ger goda förutsättningar för en stabil och mindre sårbar organisation även framöver.

Personal

Arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortsätter, bland annat genom att fånga upp behoven av specifika och fortsatta insatser på de personalekonomiska uppföljningarna tillsammans med respektive chef.

Förvaltningen fokuserar på ledarutveckling, då den har direktinverkan på personalens motivation och styrning av verksamheten. Fokus kommer också att vara kvalitetskultur, hur man på bästa sätt arbetar tillsammans chefer och medarbetare för att uppnå en god arbetsmiljö och därmed goda resultat i verksamheten. Ledarutvecklingsprogrammet startades upp våren 2022 med målet att påbörja två omgångar per år från Vårgårda och Herrljunga. Den första gruppen avslutade ledarprogrammet i juni.

Personalenheten genomför en stor översyn av samtliga personalpolitiska styrdokument, mallar och rutiner för att dessa ska vara i linje med arbetet med Tillsammans mot den goda kommunen.

Löneenhetens fortsätter arbetet med att stärka och kvalitetssäkra sina processer och stödssystem för lönehantering bland annat genom att flera delar av anställningsprocessen digitaliseras. På sikt kommer denna digitalisering av bland annat anställningsavtal och lönebesked

leda till helt digitala personakter. Under hösten kommer en del klientlösningar i bl.a. anställningsavtal att gå över till webblösning, detta medför att vi får tillgång till fler funktioner i anställningsmodulen, som till exempel att hanteringen av bisyssla blir helt digitaliserad.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunkoncernens resultat – utfall per den 31 augusti

Kommunkoncernens resultat per augusti 2023 uppgår till 15,6 mnkr, jämfört med samma period föregående år är det en försämring med 43,6 mnkr. Det sämre resultatet beror framför allt på en låg intäktsutveckling av skatter och generella bidrag jämfört med föregående år och högre pensionskostnader på grund av nytt pensionssystem och den höga inflationstakten.

Vårgårda bostäder AB:s resultat uppgår till 1,6 mnkr. Hyresintäkterna ökade med 2,8 mnkr under 8 månader 2023 jämfört med samma period 2022. Den årliga hyreshöjningen, effekter av en färdigställd ombyggnation utgör ökningen. Övriga rörelseintäkter uppgår till 0,9 mnkr. Dessa intäkter beror på utbetalningen av El-stöd 0,4 mnkr och ersättningen från försäkringsbolag 0,5 mnkr. De totala driftkostnaderna har ökat med 2,0 mnkr jämfört med samma period 2022 och uppgår till 20,9 mnkr (18,9). En ökning med 10 procent. Ökningen beror på ökade skötselkostnader (ökat städ, utryckning mm), värmekostnader och personalkostnader (ökade pensionskostnader).

Övriga kostnadsökningar består av kostnader till Telia (digital-TV), utrangeringar och höga räntekostnader

Prognos kommunkoncernen

Kommunkoncernens prognos uppgår till 10,6 mnkr, jämfört med föregående år är det en försämring med 26,7 mnkr. Det prognostiserade lägre resultatet beror på kommunens prognos för år 2023 (se prognos kommunen).

Kommunens resultat – utfall per den 31 augusti

Kommunens resultat per augusti 2023 uppgår till 14,0 mnkr, jämfört med samma period föregående år är det en försämring med 43,5 mnkr. Det sämre resultatet beror framför allt på en låg intäktsutveckling av skatter och generella bidrag jämfört med föregående år och högre pensionskostnader på grund av nytt pensionssystem och den höga inflationstakten. De finansiella kostnaderna har ökat på grund av det förändrade ränteläget.

Verksamhetens intäkter har minskat med 2,8 mnkr (2%) jämfört med samma period föregående år. Minskningen beror på färre sålda tomter jämfört med föregående år. Verksamheternas intäkter per augusti 2023 är i paritet med samma period föregående år.

Verksamhetens kostnader har ökat med 57 mnkr (9,5%) jämfört med föregående år. Kostnadsökningen framför allt på ökade pensionskostnader i och med nytt pensionsavtal och hög inflation. Personalkostnaderna har ökat med fyra procent, lokal och markhyror har ökat med 17 procent, ökningen beror på hyreshöjningar och hyra av modul. Övriga kostnadsökningar följer inflationstakten.

Prognos Kommunen

Kommunens prognostiserade resultat uppgår till 10,5 mnkr. Jämfört med föregående år är det en försämring med 26,8 mnkr. Det försämrade resultatet beror framförallt på en lägre skatteutveckling och högre pensionskostnader än föregående år. Vård- och omsorg prognostiserar ett underskott 9 mnkr, det är framförallt dyra placering och fler beviljade timmar inom hemtjänsten som bidrar till underskottet. Jämfört

med föregående år har vård och omsorg minskat sitt underskott med 5 mnkr. Övriga orsaker till det försämrade resultatet är högt ränteläge och inflation.

Avskrivningar

För perioden januari-augusti uppgår avskrivningskostnaderna till 26,2 mnkr (22,5 mnkr) vilket är 3,7 mnkr högre än vid motsvarande period föregående år. De ökade avskrivningskostnaderna beror främst på helårseffekt av större projekt som aktiverats under hösten 2022 och en högre genomförandegrad av nya investeringsprojekt under våren jämfört med samma period föregående år. Jämfört med periodens budgeterade avskrivningar är det en negativ avvikelse med 1,0 mnkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Periodens skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 571,6 mnkr vilket är en positiv avvikelse mot budget med 11,2 mnkr. Prognosen för skatter och generella statsbidrag visar på en positiv avvikelse mot budget med 15mnkr. År 2022 var budgetavvikelsen 49 mnkr.

Skatter och generella statsbidrag har ökat med 4,4 procent mellan åren 2022–2023. Ökning av skatter och generella bidrag mellan åren 2021–2022 uppgick till 8,1 procent. Den lägre skatteutvecklingen beror främst på lägre generella statsbidrag för bland annat flyktingsituationen och ”skolmiljarden”

I budget 2022 har skatteintäkter och generella bidrag beräknats utifrån antagande om att befolkningen i Vårgårda kommun är 12 306 personer. Detta utifrån ett antagande i budget 2023–2025 att kommunen kommer att öka befolkningen med 100 personer per år under de kommande tre åren, med utgångspunkt från befolkningsmängd 1/11 2020. Vårgårda kommuns invånarantal uppgick till 12 270 den 1 november 2022 enligt SCB:s befolkningsstatistik.

Uppgifterna om skatteprognos baseras på SKR:s skatteprognos ifrån 2023-08-24.

Finansnetto

De finansiella intäkterna består framför allt av utdelning från Kommuninvest och borgensavgifter för det kommunala bolaget. Intäkterna uppgår för perioden till 1,1 mnkr och prognosen pekar på att de finansiella intäkterna kommer att hamna på budgeterade 2,0 mnkr.

De finansiella kostnaderna består främst av räntekostnader för lån och uppgår till 5,5 mnkr, vilket är 3,4 mnkr högre än föregående period. De finansiella kostnaderna prognostiseras att bli 3,3 mnkr högre än budgeterat vilket beror på ett högre ränteläge och ökade finansiella kostnader på pensioner.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och regioner. Balanskravet är definierat så att intäkterna ska överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara positivt. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmaste tre åren.

Prognostiserat resultat visar på en positiv budgetavvikelse med 10,5 mnkr, reavinst prognostiseras att uppgå till 2,0 mnkr. Det innebär att Vårgårda kommun uppnår balanskravet- Balanskravsutredning, mnkr	2021	2022	Prognos 2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	31,0	37,0	10,5
Samtliga realisationsvinster	-2,5	-0,4	-2,0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	28,4	36,6	8,5
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-5,0	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	28,4	31,6	8,5

Tabell: Vårgårda kommuns balanskravsutredning

Väsentliga personalförhållanden

Personalavdelningen har som uppdrag att säkerställa att det personalpolitiska programmet verkställs. Genom att lyfta relevanta nyckeltal i personalredovisningen kan kommunen få en fingervisning om personalsituationen i organisationen.

Statistiken i detta avsnitt är hämtad från 1/12 2022 —30/6 2023 och jämförs med motsvarande period föregående år.

Sjukfrånvaro

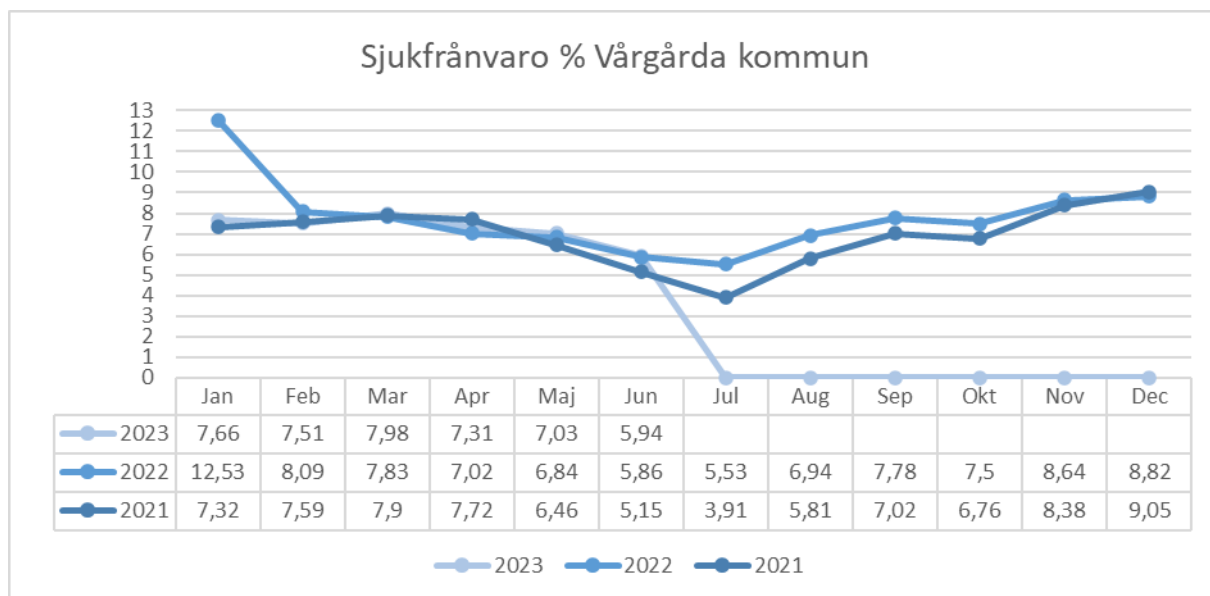
Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Jun 2022	Jun 2023
Total sjukfrånvaro	8,2	7,5
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	8,8	8,3
för män	5,8	4,1
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	38,3	42,5
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	39,0	44,3
för män	34,5	27,5

Tabell: Sjukfrånvaro i Vårgårda kommun i förhållande till ordinarie arbetstid

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,5 procent vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år. Den höga topp i sjukfrånvaron som sågs i början av 2022 till följd av Covid-utbrott, ses inte motsvarande period 2023. Sjukfrånvaron har minskat för båda könen men är totalt sett högre bland kvinnor än män.

Av den totala sjukfrånvaron utgörs 42,5 procent av långtidssjukfrånvaro, vilket är en ökning med 4,2 procentenheter mot föregående år. Högst sjukfrånvaro ses inom yrkesområden i hemtjänst, äldreboenden, grundskola, förskola och lokalvård.

Sjukfrånvarons utveckling mellan januari 2021 och juni 2023.

Andel heltidsanställda tillsvidareanställda

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	Jun 2022	Jun 2023
Andel heltidsanställda	91,8	92,8
varav kvinnor	91,4	92,4
varav män	93,6	94,8

Tabell: Andel heltidsanställda tillsvidareanställda i Vårgårda kommun

Under perioden har andelen heltidstjänster ökat med 1,0 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Koncernen				Kommunen			
		Utfall 202208	Utfall 202308	Bud- get 2023	Prognos 2023	Utfall 202208	Utfall 202308	Bud- get 2023	Prognos 2023
Verksamhetens intäkter		171,8	171,0	247,1	257,6	136,0	133,3	182,8	199,4
Verksamhetens kostnader		-623,4	-680,3	-1011,9	-1031,4	-603,2	-660,3	-972,4	-999,1
Avskrivningar/Nedskrivningar		-33,0	-37,7	-56,2	-56,9	-22,5	-26,2	-39,0	-39,6
Verksamhetens netto-kostnader		-484,6	-547,0	-820,3	-830,7	-489,7	-553,2	-828,6	-839,3
Skatteintäkter	2	392,5	414,7	611,5	620,7	392,5	414,7	611,5	620,7
Gen statsbidrag och utjämn	2	155,0	156,9	229,1	234,8	155,0	156,9	229,1	234,8
Verksamhetens resultat		62,8	24,6	20,3	24,8	57,7	18,3	12,0	16,2
Finansiella intäkter		0,7	0,9	2,0	0,4	1,8	1,1	2,0	2,0
Finansiella kostnader		-4,4	-9,9	-12,7	-14,6	-2,1	-5,5	-4,4	-7,7
Resultat efter finansiella poster		59,2	15,6	9,6	10,6	57,5	14,0	9,6	10,5
Extraordinära poster						-	-	-	-
Årets resultat		59,2	15,6	9,6	10,6	57,5	14,0	9,6	10,5

Tabell: Vårgårda kommuns resultaträkning

Kommunfullmäktige beslutade om tilläggsanslag:

- 2023-05-10, §69, 6,7 mnkr
- 2023-06-14, §84, 0,55 mnkr

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Kommunen			
	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Löpande verksamhet				
Inbetalningar från kunder	86,7	80,6	130,0	130,0
Inbetaln av skatter, gen bid, moms mm	529,6	583,6	835,5	850,4
Inbetalningar av bidrag	60,9	52,2	102,0	102,0
Övriga inbetalningar	0,3	0,6	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-209,1	-228,8	-335,5	-335,5
Utbetalningar till anställda	-408,9	-450,8	-680,4	-690,4
Utbetalningar av bidrag	-16,8	-17,8	-31,0	-31,0
Övriga utbetalningar	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1,8	1,1	2,0	2,0
Ränteutbetalningar	-1,5	-4,5	-4,4	-7,7
Förändring avsättning	-0,5	-14,0	-17,0	1,9
Summa Löpande verksamhet	42,5	2,5	1,2	21,7
Investeringsverksamhet				
Invest i materiella anlägggn.tillg.	-64,2	-71,4	-54,5	-116,8
Försäljn av materiella anlägggn.tillg.	0,5	2,0	-	2,0
Invest i immat. anlägggn.tillg.	-	-	-	-
Försäljn av immat. anlägggn.tillg.	-	-	-	-
Invest i finansiella anlägggn.tillg.	-1,0	-1,0	-	-1,0
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-
Summa Investeringsverksamhet	-64,8	-70,3	-54,5	-115,8
Finansieringsverksamhet				
Upptagande av lån	60,0	-	50,0	50,0
Amortering av lån	-	-	-	-
Summa Finansieringsverksamhet	60,0	30,0	50,0	50,0
Förändring av likvida medel	37,8	-37,8	-3,3	-44,1
Likvida medel vid årets början	40,8	66,8	62,0	66,8
Likvida medel vid årets slut	78,6	29,0	58,8	22,7
Förändring av likvida medel	37,8	-37,8	-3,2	-44,1

Tabell: Vårgårda kommuns kassaflödesanalys

Balansräkning

(mnkr)	Koncernen			Kommunen		Budget 2023	Prognos 2023
	Not	Utfall 2022	Utfall 202308	Utfall 2022	Utfall 202308		
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar		1,5	1,3	0,2	0,2	-	0,2
Materiella anläggningstillgångar		1 248,0	1 291,6	812,5	857,6	884,5	922,0
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar		1 215,4	1 155,2	742,8	733,9		
varav maskiner och inventarier		32,7	48,2	28,2	42,8		
varav pågående investeringar		41,6	88,2	41,6	80,9		
Finansiella anläggningstillgångar		30,3	31,2	35,0	35,8	35,1	35,8
Summa anläggningstillgångar		1 279,8	1 324,1	847,7	893,6	919,6	958,0
Bidrag till statlig infrastruktur		-		-	-	-	
Omsättningstillgångar							
Förråd/exploatering		2,8	2,2	2,7	2,2	2,5	2,2
Fordringar		109,9	105,6	107,6	104,5	65,0	104,5
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-	-	
Kassa och bank		76,8	42,2	66,8	29,0	58,8	2,0
Summa omsättningstillgångar		189,5	150,0	177,2	135,7	126,3	108,7
Summa Tillgångar		1 469,3	1 474,1	1 024,9	1 029,3	1 045,9	1 066,7
Eget kapital, avsättningar och skulder							
Eget kapital							
Årets resultat		37,3	15,6	37,0	14,0	16,9	10,5
Resultatutjämningsreserv		5,0		5,0	5,0	-	5,0
Övrigt eget kapital		362,2	404,4	371,6	408,3	390,9	408,3
Summa eget kapital	3	404,5	420,0	413,7	427,3	407,8	423,8
Avsättningar	4						
Avsättningar för pension och likn förplikt		9,0	9,6	9,0	9,6	9,3	9,4
Andra avsättningar		38,8	37,5	46,0	44,7	31,7	43,7
Summa avsättningar		47,8	47,1	55,0	54,3	41,0	53,1
Skulder							
Långfristiga skulder		819,7	837,4	370,7	388,4	380,0	408,4
Kortfristiga skulder		197,3	169,6	185,6	159,3	217,1	181,4
Summa skulder		1 017,0	1 007,0	556,3	547,7	597,1	589,8
Summa eget kapital, avsättn och skulder		1 469,3	1 474,1	1 024,9	1 029,3	1 045,9	1 066,7
Panter och ansvarsförbindelse							
Borgensåtagande		5,2		404,2	400,9		
Pensionsförpliktelser inkl särskild löneskatt		202,8		202,8	211,4	204,8	207,7
Förvaltade fonder		0,1		0,1	0,1		

Tabell: Vårgårda kommuns balansräkning

Ekonomiska nyckeltal

(procent där ej annat anges)	Kommunen			
	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Resultat – Kapacitet				
Verksamhetens nettokost exkl. avskr/ skatteintäkt och statsbidrag	85,3	92,2	93,9	93,5
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	4,1	4,6	4,6	4,6
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	0,1	0,8	0,3	0,7
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	89,5	97,6	98,9	98,8
Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	10,5	2,4	1,1	1,2
Årets resultat/ eget kapital	13,9	3,3	2,3	2,5
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	134,4	67,5	22,5	45,4
Investeringsvolym/nettokostnader mnkr	12,7	11,3	27,3	13,8
Avskrivningar / nettoinvesteringar	37,8	44,0	18,1	-100,4
Soliditet	40,4	41,5	39,0	39,7
Soliditet inkl. pensionsskuld och löneskatt	20,6	21,0	19,4	20,3
Total skuld- och avsättningsgrad	59,6	58,5	61,0	60,3
varav avsättningsgrad	5,4	5,3	3,9	5,0
varav kortfristig skuldsättningsgrad	18,1	15,5	20,8	17,0
varav långfristig skuldsättningsgrad	36,2	37,7	36,3	38,3
Risk och kontroll				
Kassalikviditet	94,0	83,8	57,0	18,4

Tabell: Ekonomiska nyckeltal

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Not 1. Redovisningsprinciper Delårsrapporten är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen om inget annat uppges

Leasing

Leasingavtal ska enligt RKR R5 klassificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Vårgårda kommun redovisar den del av lös egendom som klassificeras som finansiell leasing från och med januari 2023. Någon justering av jämförelsesiffror för 2022 i delårsrapporten har inte gjorts

Vårgårda kommun gör avsteg från RKR R5 när det gäller hyra av lokal som klassificeras som finansiell leasing. De fastigheter som Vårgårda hyr och eventuellt skulle kunna klassas som finansiell leasing är ett LSS boende och två korttidsvistelse/boende, dessa hyrs av Vårgårda bostäder AB. Det bokförda värdet uppgår till 18,1 mnkr.

Upplysning om investeringsredovisningens uppbyggnad samt ekonomistyrningsprinciper Investeringsredovisningen visar årets utgifter för avslutade samt pågående investeringsprojekt. Varje år fattar kommunfullmäktige beslut om investeringsbudget och flerårsplan.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsbudget per projekt när det gäller de större investeringsprojekten (>3 mnkr). Lokalförsörjnings- och underhållsplaner ligger till grund för den beslutade investeringsbudgeten. För mindre löpande lokalförsörjning- och underhåll finns medel avsatta i investeringsbudgeten årligen.

För investeringsobjekt understigande 3 miljoner kronor beslutar kommunfullmäktige om årlig investeringsram för kommunstyrelsen/servicenämnden. Inom erhållen investeringsram disponerar kommunstyrelsen/servicenämnden anslagen.

Kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget år 2023:

- Skattefinansierade investeringsobjekt >3 mnkr
- Skattefinansierade investeringsobjekt <3 mnkr
- Avgiftsfinansierade investeringar
- Exploateringsinvesteringar

Ombudgetering mellan år prövas av kommunfullmäktige i samband med prövning av årsredovisningen. Kommunen har under år 2023 omklassificerat leasingavtal som avser lös egendom och har en nyttjandeperiod som sträcker sig längre än tre år.

Internredovisning

Eget arbete som är kopplat till investeringar redovisas som en investeringsutgift övriga interna kostnader redovisas som en driftkostnad.

Not 2 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommun 2008	Kommun 2108	Kommun 2208	Kommun 2308
Preliminär skatteintäkt	351,9	353,6	379,8	407,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	-2,9	6,0	8,4	4,4
Slutavräkningsdifferens föregående år	-2,5	2,3	4,3	2,6
Summa kommunalskatteintäkter	346,5	361,9	392,5	414,7

Generella statsbidrag & utjämning	Kommun 2008	Kommun 2108	Kommun 2208	Kommun 2308
Inkomstutjämningsbidrag	92,1	96,3	104,9	110,3
Kommunal fastighetsavgift	17,1	18,0	19,1	19,4
Kostnadsutjämning	1,6	3,9	8,0	7,5
LSS-utjämning	-4,5	-5,0	-4,0	-3,4
Regleringsbidrag	8,1	23,6	22,4	19,1
Strukturbidrag	-	-	-	-
Övriga generella bidrag från staten*	23,3	-	4,6	4,0
Summa generella statsbidrag och utjämning	137,7	136,8	155,0	156,9
Summa skatter och generella statsbidrag	484,2	498,7	547,4	571,6
Intäktsutveckling		3,0%	9,8%	4,4%

Kommunen		
Not 3 Eget kapital (mnkr)	Utfall 2212	Utfall 2308
Ingående eget kapital	376,6	413,6
- varav justering av eget kapital*	-	0,3
Årets resultat	37,0	14,0
Utgående eget kapital	413,6	427,3
Varav		
Resultatutjämningsreserv	5,0	-
Övrigt eget kapital	408,7	427,3
Utgående eget kapital	413,7	427,3

*Rättning finansiell leasing 2022

Not 4 Pensionsförpliktelser (mnkr)	Kommun 2208	Kommun 2308
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	209,9	202,8
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4,7	12,8
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-
Nyintjänad pension	-0,1	1,0
Årets utbetalningar	-6,0	-6,7
Övrig post	-1,4	0,1
Byte av tryggande	-	-
Förändring av löneskatten	-0,7	1,7
Summa pensionsförpliktelser	206,4	211,7

Not 5 Operationell leasing överstigande 1 år		
Leasingavgifter som förfaller enligt följande:	Kommun 2208	Kommun 2308
Inom 1 år	6,2	6,0
Senare än 1 år men inom 5 år	5,2	4,8
senare än 5 år	-	-
Summa	38,5	10,8

Finansiella leasingavtal	Kommun 2208	Kommun 2308
Maskiner och inventarier		
Totala minimileaseavgifter	2,8	17,9
Framtida finansiella kostnader	-0,3	-1,2
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	2,5	16,7
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande		
Inom 1 år	0,4	1,5
Senare än 1 år men inom 5 år	1,6	6,1
senare än 5 år	0,5	9,1
Summa	2,5	16,7

Driftsredovisning, nettokostnader

Belopp i mnkr	Utfall 2208	Utfall 2308	Budget 2308	Prognos 2023	Utfall/bud- get 2023	Pro- gnos/bud- get 2023
Politisk verksamhet	5,9	6,4	5,9	9,5	-0,5	-0,5
Summa Politisk verksamhet	5,9	6,4	5,9	9,5	-0,5	-0,5
Kommunövergripande	21,9	25,8	26,7	38,1	0,9	2,0
Summa Kommunövergripande	21,9	25,8	26,7	38,1	0,9	2,0
Personal/Ekonomi	9,4	10,1	10,0	15,8	-0,1	-0,1
Strategisk planering o utveck	8,0	9,3	9,3	14,3	-0,0	-0,1
Summa Stödfunktioner	17,4	19,4	19,3	30,1	-0,1	-0,1
Förskola/Grundskola	193,1	207,3	206,5	320,7	-0,9	-3,3
Gymnasie/Musikskola	38,7	43,1	43,4	67,6	0,2	-0,2
Kultur och Fritid	14,3	13,7	14,4	21,9	0,7	-0,1
Samhällsbyggnad	16,1	14,0	16,6	29,2	2,6	-0,3
Socialtjänst	79,5	86,5	91,0	134,2	4,5	4,0
Vård och omsorg	97,9	107,5	100,0	161,2	-7,5	-9,0
Summa Kärnverksamhet	439,6	472,2	471,9	734,9	-0,3	-8,9
Kapitalkostnadspotten			0,1	3,7	0,1	2,9
Nettokostnad	484,8	523,8	523,8	816,3	0,0	-4,6
Finansverksamhet	6,2	31,9	22,5	28,9	-9,4	-1,6
Summa finansverksamheten	6,2	31,9	22,5	28,9	-9,4	-1,6
Återföring kapitalkostnad	-28,1	-32,6	-27,0	0,0	5,6	0,0
Återföring generella bidrag	4,3	4,0	0,0	4,0	-4,0	-4,0
Resultat före avskrivningar	-23,8	-27,3	-30,0	4,0	-2,7	-4,0
Interna poster	-0,0	0,0	-0,9		-0,9	0,0
Avskrivningar	26,0	26,2	25,1	0,6	-1,1	-0,6
Verksamhetens nettokostnad	493,0	553,2	544,5	851,5	-8,8	-10,7

Tabell: Vårgårda kommuns driftsredovisning

När perioden januari-augusti 2023 summeras redovisar kommunens verksamheter en nettokostnad på 523,8 mnkr. Det innebär en budget i balans per sista augusti 2023 även om det förekommer stora avvikelser, både positiva och negativa mellan verksamhetsområdena. Den totala verksamhetens nettokostnader har en negativ budgetavvikelse på 7,3 mnkr mot budget per sista augusti, vilket huvudsakligen beror på kommunens gemensamma kostnader har ett negativt resultat i förhållande till budget, ökade pensionskostnader. Prognosen för helåret är att verksamhetens nettokostnader har en negativ avvikelse mot budget med 10,7 mnkr. Den främsta orsaken till är att vård och omsorg samt Förskola/Grundskola prognostiserar en negativ avvikelse mot vad som budgeterats.

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet redovisar ett underskott mot budget på 0,5 mnkr per den 31 augusti. Underskott beror huvudsakligen på högre kostnader för arvoden än budgeterat om 0,9 mnkr. Ej nyttjade utvecklingsmedel under kommunstyrelsen räddar delvis upp de högre kostnaderna för arvoden. Prognosen på helår är ett underskott om 0,5 mnkr.

Kommunövergripande

Kommunövergripande redovisar ett överskott om 0,9 mnkr per den 31 augusti. Överskottet härrör främst till kommunövergripande. Prognosen per helår är ett överskott om 2 mnkr, vilket är en förbättring med 2 mnkr jämfört med föregående prognos.

Vårgårdas andel av IT-enheten redovisar ett utfall om 9,9 mnkr, vilket är en negativ avvikelse mot budget om 0,7 mnkr. Prognosen för IT som helhet ligger oförändrad men minskar något för Vårgårdas del jämfört med föregående prognos. Prognos per helår är ett underskott på 0,2 mnkr. Det prognostiserade underskottet i Vårgårda beror på fördelningen av kapitalkostnader mellan kommunerna.

Kommunövergripande redovisar ett överskott om 1,6 mnkr per den 31 augusti. Överskottet beror på ej nyttjade utvecklingsmedel samt lägre kostnader för försäkringar. Prognosen per helår är ett överskott på 2,2 mnkr vilket huvudsakligen beror på ej nyttjade utvecklingsmedel.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Servicenämnd Ekonomi och Personal redovisar ett underskott mot budget på 0,1 mnkr per den 31 augusti. Prognosen per helår är underskott motsvarande 0,1 mnkr.

Ekonomiavdelningens delårsresultat visar på ett noll resultat. Prognosen visar ett underskott om 0,1 mnkr för helåret till följd av högre konsultkostnader än budgeterat på grund av att konsultstöd har tagits in för att täcka upp vakant kontrollertjänst.

Personalavdelningens delårsresultat visar på ett negativt utfall mot budget för perioden med 0,1 mnkr. Det negativa resultatet beror på högre fackliga personalkostnader än budgeterat. Prognosen visar en budget i balans för helåret då tjänstledigheter och sjukskrivningar inom HR och lön förväntas rädda upp underskottet inom den fackliga verksamheten.

Servicenämndens totala resultat redovisas även i en separat delårsrapport.

Strategisk planering och utveckling

Strategisk planering och utveckling (SPU) redovisar ett nollresultat per den 31 augusti, dock ses ökade kostnader mot budget avseende överförmyndarverksamheten och systemkostnader. Vakant tjänst inom SPU och högre statsbidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) räddar delvis upp de ökade systemkostnaderna.

Kanslienheten prognostiserar ett underskott om 0,1 mnkr på helår på grund av högre personalkostnader än budgeterat.

Kultur och Fritid

Verksamhetens prognos är -0,1 mnkr på helåret, vilket är en försämring med 0,1 mnkr jämfört mot föregående prognos.

Folkhälsa/förebyggande ungdom följer budget enligt prognos.

Badet har en prognos på -0,1 mnkr vilket beror på lägre intäkter avseende lönebidrag pga en långtidssjukskrivning. Vi ser även något lägre antal besökare vilket kan kopplas till att bastun delvis är avstängd för att hålla nere elkostnaderna.

Bibliotekets prognos för helåret är +0,1 mnkr vilket beror på lägre personalkostnader pga långtidssjukskrivningar.

Folkhälsa/förebyggande ungdom följer budget enligt prognos.

Kultur och fritids prognos visar på ett underskott på -0,1 mnkr vilket är kopplat till förlängning av Gotaleden.

Kan även nämnas att KOF har besparingsåtgärder i budget 2023 för att få utrymme till att bekosta tennishallens städ samt de högre kostnaderna i det nya avtalet med Leader Sjuhärad för vilka ramen inte har utökats.

Förskola/grundskola

Förskola/Grundskola har en prognos på -3,3 mnkr, vilket är en försämring med 1,4 mnkr jämfört med föregående prognos.

Förskolans prognos är oförändrad på -0,7 mnkr. Verksamhetens prognos är att antal förskolebarn på helår blir 20 fler än budgeterat, vilket förskolorna kompenseras för genom en månatlig reglering för att ha möjlighet att hålla bemanningen på rätt nivå. Detta innebär en central kostnad på 3,2 mnkr, vilket medför ett centralt underskott på -2,6 mnkr. Underskottet påverkas även av att budgeterade kostnader för köp av verksamhet hos annan huvudman varit i underkant, samtidigt som kostnaderna för beviljade tilläggsbelopp har ökat för barn med extra-behov. Personalkostnaderna blir dock lägre pga vakanta tjänster under året samtidigt som försäljning av verksamhet, bidrag och taxor beräknas bli högre än budgeterat. Förskolenheterna tillsammans beräknas nå ett positivt resultat på 1,9 mnkr vilket beror på att förskolorna inte nyttjat hela den reglering som de får för fler barn. Man försöker exempelvis i första hand samarbeta mellan avdelningarna då det saknas personal i stället för att ta in vikarier.

Grundskola/fritids har en negativ prognos på -2,6 mnkr. Prognosen innebär en försämring mot tidigare prognos med -1,4 mnkr. Orsaken till underskottet beror främst på att bemanningen under vårterminen varit hög. Bemanningen planeras läsårsvis och tar tid att ställa om, då 2023 års elevpeng inte räknades upp fullt ut innebar det att skolan gick in i vårterminen med en för hög bemanning. Med hjälp av tilläggsbudget kunde elevpeng räknas upp och bemanningsplanerna justeras. Verksamhetens sammanlagda underskott beräknas till -2,6 mnkr. Denna post består till största del av ökade personalkostnader kopplat till elever med extraordinära behov. Gällande reglering av elever visar prognosen på fem barn färre inom skolan och 16 barn fler inom fritidshemmet.

Gymnasieskola/musikskola

Verksamhetens prognos -0,2 mnkr på helåret vilket är en förbättring med 0,2 mnkr jämfört med tidigare prognos.

Musikskolan följer budget enligt prognos för helåret.

Inom Gymnasieverksamheten ökar kostnaderna för köp av verksamhet i anpassad

gymnasieskola, prognosen för helåret är -0,3 mnkr.

Orsaken till prognostiserat underskott är även kopplat till den interkommunala ersättningen. Prognosen visar på något färre elever som kommer till Vårgårda från annan kommun samtidigt som vissa program som elever valt att gå hos andra huvudmän är betydligt dyrare än i genomsnitt. De ökade kostnaderna vägs delvis viss upp av lägre personalkostnader och att anpassningar görs i verksamheten.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett överskott på 2,6 mnkr per den 31 augusti. Inom verksamhetsområdet finns dock stora avvikelser, både positiva och negativa. Prognosen på helår är ett underskott på 0,3 mnkr, vilket är en förbättring med 1,3 mnkr jämfört med föregående prognos. Förbättringen beror främst på högre intäkter för bygglov och planavgifter än tidigare beräknat.

Avvikelsen per augusti beror delvis på ojämna kostnader under året men också att mycket av det löpande underhållsarbetet är pågående. Fastighetsenheten redovisar positiva siffror per augusti men ett antal kostnader och arbeten är på ingång under hösten. Från första september har kommunen ett nytt elavtal vilket beräknas kostnad 1,5 mnkr mer än budgeterat för perioden september till december för hela samhällsbyggnad.

Kostenheten prognostiserar ett underskott vilket huvudsakligen beror på högre kostnader för livsmedel då priserna på livsmedel blir allt högre samtidigt som att tillgången på vissa livsmedel är begränsad. Sedan årsskiftet har livsmedelspriserna ökat med 8,4 procent. På helår prognostiseras ett underskott på 1 mnkr på livsmedel.

Bygg och miljö prognostiserar ett överskott på 0,4 mnkr, vilket är en förbättring med 0,7 mnkr jämfört med föregående prognos. Högre intäkter för bygglov och planavgifter än tidigare beräknat är den främsta förklaringen. Enheten ser fortsatt ett underskott inom bygglov på grund av ett minskat inflöde av bygglovsansökningar. Vakant tjänst inom planområdet räddar upp underskottet inom bygglov.

Renhållningen redovisar ett negativt utfall per delåret och har även en negativ prognos för helåret på 1,6 mnkr på grund av högre entreprenadkostnader. Från första oktober har kommunen ett nytt entreprenadavtal vilket beräknas kosta 1 mnkr mer än budgeterar för perioden oktober till december.

VA-verksamheten har budgeterat för ett överskott på 0,5 mnkr för att minska taxekollektivets fordran till kommunen. För helår prognostiseras ett överskott på 0,7 mnkr vilket beror på lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster under delar av våren samt lägre kostnader för underhåll av ledningsnätet.

Alla samhällsbyggnads åtgärdsförslag är medräknade i prognosen.

Socialtjänst

Socialtjänsten redovisar ett överskott på 4,5 mnkr per den 31 augusti. Helårsprognosen för Socialtjänsten är ett överskott på 4,0 mnkr, vilket är en förbättring med 3,0 mnkr jämfört med föregående prognos. Förbättringen beror på lägre kostnader inom LSS där en del kostnadsansvaret tagits över av Försäkringskassan.

Inom LSS-placeringar prognostiseras ett överskott om 4,4 mnkr. Överskottet beror främst på att en del av kostnadsansvaret tagits över av Försäkringskassan.

I prognostiserat överskott finns även intäkter från Migrationsverket för brukare utan svenskt medborgarskap avseende LSS-insatser medräknade om 2,2 mnkr.

Till budget 2023 tillfördes Socialtjänsten 3,0 mnkr för ökade kostnader inom IFO, där främst institutionsplaceringar för barn ökat. Trots detta tillskott prognostiseras nu ett underskott om 0,5 mnkr, vilket dock är en förbättring om 0,5 mnkr jämfört med föregående prognos. En tillkommande institutionsplacering har avslutats tidigare än beräknat samt att slutdatum har satts på den SiS-placering som funnits med i prognosen.

Inom Arbetsmarknadsenheten märks en kostnadsökning för ett utökat antal BA-anställningar, vilket prognostiseras generera ett underskott om -1,4 mnkr. Verksamheten har utökat antal BA-anställningar i syfte att framöver minska kostnader inom ekonomiskt bistånd och öka skatteintäkter till kommunen. Till budget 2023 kompenseras verksamheten motsvarande 5 procent för externa kostnader vilket skiljer sig mot den 8,6 procentiga ökning av den nationellt beslutade riksnormen av försörjningsstödet inför 2023.

En intäktsminskning ses även från Arbetsförmedlingen för arbetsplatsträningstjänster. Underskottet beräknas främst hämtas hem genom ökade intäkter från Migrationsverket för flyktingar kopplade till Ukraina samt minskade lönekostnader under främst IFO där vakanta tjänster genererar överskott.

Inga av verksamhetens åtgärdsförslag är medräknade i prognosen.

Vård och omsorg

Vård och omsorg redovisar ett underskott på 7,5 mnkr per den 31 augusti. Helårsprognosen för Vård och omsorg är ett underskott på 9,0 mnkr, vilket är en försämring om 0,8 mnkr jämfört med föregående prognos.

Största delen av underskottet om 6,8 mnkr ligger under Hemtjänsten och är en försämring om 2,3 mnkr. Den tidigare prognosen om att antal beviljade timmar skulle vara i samma nivå som 2022 har justerats, då i snitt dessa har ökat med ungefär 400 timmar varje månad jämfört med 2022. Detta motsvarar 2,4 årsarbetare på helår och som därmed fortsätter generera ett större underskott på beställarsidan. Utförandesidan inom Hemtjänsten prognostiseras fortsatt ha en budget i balans.

Kostnader inom ramen av socialtjänstlagen beräknas generera ett underskott om 3,7 mnkr. Från 1 september ingår kostnaderna under LSS och kostnadsansvaret tas därmed över av Socialtjänsten.

Hälso- och sjukvårdsenheten har en överrekrytering om två medarbetare för att undvika lika höga kostnader för inhyrda sjuksköterskor som tidigare år, vilket prognostiseras resultera i ett underskott om 1,5 mnkr. Detta är en förbättring om 0,2 mnkr till följd av att verksamheten kunnat hålla sitt mål även under semesterperioden.

Inom SÄBO ses svårigheter att hålla en budget i balans till följd av överskott av personalresurser, vilket beräknas ge ett underskott om 3,0 mnkr.

Bland biståndshandläggare äldreomsorg har sjukskrivningar lett till ökade kostnader för inhyrda socionomer vilket prognostiseras generera ett underskott om 1,0 mnkr.

Under 2022 tilldelades verksamheten statsbidrag för bland annat utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden samt för en minskad andel timanställda inom vård och omsorg för äldre. Till följd av att Redovisningsrådet inkom med anvisningar om hur redovisningen av bidragen fick göras periodiserades 5,4 mnkr över till 2023, vilket då skulle kompensera den minskade ramen 2023.

Utav dessa 5,4 mnkr togs även beslut om att 0,3 mnkr skulle avsättas till en särskild lönesättning avseende sjuksköterskor. Under 2023 har även ytterligare statsbidrag tillkommit om 6,6 mnkr och som även är inräknade i prognosen, vilket är en förbättring om 1,4 mnkr jämfört med föregående prognos.

Inga av verksamhetens åtgärdsförslag är medräknade i prognosen.

Gemensamma kostnader

Under gemensamma kostnader finns intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Här finns budgeterat kostnader för semesterlöneskulden, upplupna löner och personalomkostnader. De gemensamma kostnaderna har ett negativt resultat mot budget om 9,4 mnkr. Den negativa avvikelserna beror på högre personalomkostnader än vad som budgeterats för perioden men även periodiseringseffekter av semesterlöneskulden.

Prognosen på helår är ett underskott om 1,6 mnkr. Exploatering/ markförsäljning prognostiserar ett överskott på 1,8 mnkr. Personalomkostnaderna prognostiserar ett underskott på 6 mnkr, vilket beror på att pensionsutbetalningarna inklusive löneskatt väntas bli högre än vad som är budgeterat. Övriga kostnader har en positiv budgetavvikelse på 3,0 mnkr.

Investeringsredovisning

(mnkr)	Urspr budget År	Om- budget År	Budget År	Utfall 2308	Av- Vikelse Mot budget 2308	Prognos 2023	Prognosav- Vikelse mot budget 2023
Investering < 3 mnkr	28,8	8,1	36,9	12,7	24,2	36,0	0,6
Inventarier	3,6	3,1	6,6	4,4	2,3	6,1	0,6
Reinvestering	6,5	1,0	7,5	0,5	7,0	7,5	0,0
Underhåll	10,0	1,0	11,0	0,0	11,0	11,0	0,0
Lokalanpassningar	2,9	1,1	3,9	3,8	0,2	3,9	0,0
Tekniska Installationer	2,7	0,0	2,7	0,1	2,5	2,7	0,0
Övrigt	3,3	1,9	5,1	4,0	1,3	4,9	0,4
Investering > 3 mnkr	4,5	108,7	113,2	54,6	58,7	98,0	15,2
Nytt äldreboende	2,5	2,4	4,9	0,8	4,2	2,4	2,5
Om- & Tillbyggn Fridhem	0,0	0,5	0,5	2,9	-2,4	2,9	-2,4
Finansiell leasing Modul	0,0	0,0	0,0	17,9	-17,9	27,0	-27,0
Utökning platser Vårgården	0,0	7,9	7,9	6,7	1,2	7,2	0,7
Musikskola Kulturen	0,0	13,3	13,3	1,6	11,7	10,0	3,3
Förskola Centrum	0,0	76,7	76,7	22,6	54,2	45,0	31,8
Ventilation Sundler	0,0	6,0	6,0	0,3	5,6	0,6	5,4
Förskola Hol	0,5	-0,5	0,0	0,5	-0,5	0,5	-0,5
Ombyggn Fridhem mottagnök	1,0	0,2	1,2	0,4	0,8	0,7	0,5
Ny idrottshall tätorten	0,5	0,0	0,5	0,2	0,3	0,3	0,2
Ombyggn Asklanda mottagnök	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Sporthall återinvestering	0,0	2,2	2,2	0,6	1,6	1,5	0,8
Avgiftsfin investeringar	15,7	9,3	24,9	4,4	20,5	12,8	12,2
Vattenverk, utökning	0,0	8,3	8,3	0,0	8,3	0,6	7,7
Blåsmaskiner, reningsverk	0,0	0,0	0,0	0,5	-0,5	0,0	0,0
Polymer storsäck, reningsverk	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	1,0	-0,5
Hjultorps ARV reningsv. utökn.	2,0	0,0	2,0	0,3	1,7	0,8	1,2
Ny återvinningscentral	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0
VA renov, anl o ledn nät	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0
Vattenkiosk	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Ventiler, utbyte trasiga VAV	1,1	0,0	1,1	1,4	-0,3	2,0	-0,9
Kempeg, renov VSD enl u-pl	7,4	0,0	7,4	0,3	7,1	3,7	3,7
Dagvatten, öka kapacitet i Vga	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,3	0,7
Slamavvattnare	1,5	0,0	1,5	0,1	1,4	3,0	-1,5
Ringgatan Dagvatten	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Brandposter VA	0,0	0,0	0,0	0,4	-0,4	0,0	0,0
VA-verk o pumpstationer	1,2	0,0	1,2	0,3	0,8	0,8	0,4
Bornn +renov brunn Algutstorp	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Vattendom brunn B7 Algutstorp	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,6	0,4
Fiber pumpstationer	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Exploatering	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Exploatering Flygaren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Expl Fagrabo	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0
Anslutningsavg VA	5,5	8,0	13,5	-0,6	14,1	-1,6	15,1

(mnkr)	Urspr budget År	Om- budget År	Budget År	Utfall 2308	Av- Vikelse Mot budget 2308	Prognos 2023	Prognosav- Vikelse mot budget 2023
Kommunalt VA Horla	0,0	9,9	9,9	0,2	9,7	0,3	9,7
Anslutningsavgifter VA	0,0	0,0	0,0	-1,9	1,9	-3,0	3,0
VA till Rasta	5,5	-2,0	3,5	1,1	2,4	1,1	2,4
Summa investeringar	54,5	134,0	188,5	71,4	117,2	145,3	43,3

Tabell Vårgårda kommuns investeringsredovisning

Investeringar

Under årets åtta första månader har kommunens investeringsutgifter uppgått till 52,4 mnkr inklusive anslutningsavgifter. Årsbudgeten uppgår till 188,5 mnkr inklusive ombudgeteringar från tidigare år. Många investeringsprojekt är uppstartade men redovisar fortfarande låga investeringsutgifter då projekten är pågående. Prognosen på helår för kommunens investeringar är 116,8 mnkr.

Investeringar <3 mnkr

Ett mindre överskott prognostiseras då inköp av informationsskyltar till E20 och en ny is-maskin till kultur och fritid inte kommer att genomföras under 2023. Lägre kostnader för anpassningar av Vaselidsbadet bidrar även till ett överskott.

Investeringar > 3 mnkr

Prognosen för större investeringar visar på överskott beroende på att arbetet med den nya förskolan i Centrum och en ny musikskola vid kulturen förväntas startas upp under året men att man inte kommer att förbruka hela budgeten under året, resterande del kommer förbrukas under 2024. Ombyggnation av mottagningskök, ventilation Sundler, nytt äldreboende och renovering av sporthallen pågår men hela budgeten kommer inte hinnas förbrukas under året. Arbetet med om- och tillbyggnad Fridhem beräknas kosta 2,4 mnkr mer än budget vilket beror på tillkommande markarbeten för dränering av vatten, tjäle i marken samt att lera i marken fick ersättas med annat material. Utökningen av platser Vårgården är snart klart och beräknas kosta 0,7 mnkr mindre än budgeterat.

Avgiftsfinansierade investeringar

De avgiftsfinansierade investeringarna prognostiserar ett överskott på 12,2 mnkr. Överskottet beror på att utökningen av vattenverket förväntas startas upp under året men att man inte kommer att förbruka hela budgeten under året. Även renovering av reningsverket och Kempegatan är påbörjat men hela budgeten kommer inte att förbrukas under året.

Exploateringsinvesteringar

Arbetet med exploatering av Fagrabo pågår.

Anslutningsavg VA (Investeringar som ska täckas av anslutningsavgifter)

Kommunalt VA Horla har påbörjats men hela budgeten kommer inte förbrukas under året. Arbetet med VA till Rasta har även det påbörjats men hela budgeten kommer inte förbrukas under året.

Fleråriga investeringar

Nedan redovisas kommunens större investeringar med total budget och total prognos för projektet som helhet, utan hänsyn till årliga budgetar och utfall.

Investeringar >3 mnkr	Tot budget	Totalt utfall	Kvar	Prognos	Avvikelse Budget
Belopp netto (tkr)	projekt	tom aug 2023	av budget	projekt	prognos
Nytt äldreboende	200 000	1 246	198 754	200 000	0
Utökning platser Vårgården	11 000	8 891	1 188	10 300	700
Musikskolan	20 000	2 951	17 049	20 000	0
Sporthall återinvestering	6 000	4 397	1 603	6 000	0
Trafikåtgärder vid Lena skola	3 000	2 796	204	2 800	200
Ventilation Sundler	6 000	367	5 633	6 000	0
Ombyggnad mottagningskök	17 100	8 614	8 486	17 100	0
Förskola Hol	500	987	-487	1 000	-500
Förskola Centrum	79 000	24 828	54 172	79 000	0
Ny idrottshall tätorten	500	211	289	500	0
Om- och tillbyggnad Fridhem	6 500	8 891	-2 391	8 900	-2 400
Summa investeringar >3 mnkr	349 600	65 100	284 500	351 600	-2 000

Tabell Vårgårda kommuns Investeringar > 3 mnkr

Utökning av platser på Vårgården är snart klar och beräknas kosta 0,7 mnkr mindre än budgeterat. Nytt äldreboende och musikskolan är pågående. Trafikåtgärder vid Lena skola är klar och har kostat 200 tkr mindre än budgeterat. Ventilation Sundler och ombyggnad mottagningskök är även de pågående. Förskola centrum har under 2023 fått en tilläggsbudget enligt beslut i kommunfullmäktige om 14 mnkr för ökade kostnader samt tillkommande anpassningar och mark/ geologiska undersökningar. Arbetet med om- och tillbyggnad Fridhem beräknas kosta 2,4 mnkr mer än budget vilket beror på tillkommande markarbeten för bland annat dränering av vatten, tjäle i marken samt att lera i marken fick ersättas med annat material. Förskola Hol beräknas kosta 0,5 mnkr mer än budgeterat vilket beror på tillkommande arbeten för flytt av modul till Hol. För övriga projekt finns inga indikatorer på avvikelse från budget.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Nedan redovisas Vatten- och avloppsverksamheten. Renhållningsverksamhetens resultat särredovisas i helårsbokslutet.

För delåret redovisas ett överskott. Orsaken är framför allt lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakant tjänst under våren. Även lägre kostnader för köp av tjänster för underhåll av ledningsnätet bidrar till ett överskott. VA har för året budgeterat för ett överskott på 0,5 mnkr för att minska taxekollektivets fordran till kommunen. De lägre personalkostnaderna samt underhållskostnader gör att prognosen på helår är ett överskott om 0,7 mnkr, det vill säga en positiv avvikelse på 0,2 mnkr mot det budgeterade överskottet.

Resultaträkning

(mnkr)	Utfall 202208	Utfall 202308	Budget 2023	Prognos 2023
Verksamhetens intäkter	13,2	14,3	20,9	20,9
Verksamhetens kostnader	-10,9	-11,8	-17,0	-17,0
Avskrivningar/Nedskrivningar	-1,8	-2,0	-3,0	-3,0
Verksamhetens nettokostnader	0,4	0,5	0,9	0,9
Finansiella intäkter	-	-	-	-
Finansiella kostnader	-0,4	-0,5	-0,9	-0,9
Resultat före avsättning	0,0	0,0	0,0	0,0
Tillskott från resultatfond	0,0	0,0	-	-
Justerat årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens resultaträkning

Balansräkning

	Utfall 202208	Utfall 2022	Utfall 202308
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	47,4	55,2	55,8
Summa anläggningstillgångar	47,4	55,2	55,8
Omsättningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Summa tillgångar	47,4	55,2	55,8
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	0,0	0,0	0,0
Långfristiga skulder	44,4	52,0	53,5
Kortfristiga skulder	3,1	3,2	2,3
Summa skulder	47,4	55,2	55,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	47,4	55,2	55,8

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens balansräkning

Övrigt

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgång

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och dylikt.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Avsättningar

Förpliktelse som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

COI

Center of Innovation Vårgårda är ideell förening som jobbar med näringslivsfrågor på uppdrag av kommunen och Vårgårdas näringsliv.

Driftsredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Eget kapital

Kommunens samlade överskott och underskott

Exploateringsverksamhet

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder eller industrier.

Kapitalkostnad

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivning

Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande delar är väsentlig. Respektive komponent skrivs av separat.

Likviditet

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsredskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

Nettokostnadsandel

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader och finansiella poster.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

RKR

Rådet för kommunal Redovisning som har i sin roll som normgivande organ i att utveckla god redovisningssed enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap.

Skattefinansieringsgrad av investeringar

Beskriver hur stor del av kommunens nettoinvesteringar som kan finansieras med skatteintäkter när den löpande driften är finansierad.

SKR

Sveriges Kommuner och Regioner

Ränteswapp

Är en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränteflöden

Självfinansieringsgrad

Visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel. $(\text{Avskrivningar} + \text{periodens resultat}) / \text{Nettoinvesteringar}$

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade av främmande kapital. Motsatsen till soliditet.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Följ oss på...

...

www.vargarda.se